

GLASILO DELOVNE O

OSREDNJA KOROŠKA KNJIŽNICA

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

nik

O IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO XXI — ŠTEVILKA 3

MAREC 1988

POŠTINA PLAČAMA

PRAZNIK TUDI ZATE

*Na mizi kadeče se mleko diši,
ko sin se v šolo odpravlja,
v svitu, ko drugi še spe
že delovnik tvoj se začne.*

*Čeprav se rodilo je jutro,
kot toliko bilo jih — še bo,
a vendar je dan ta drugačen.
Radost — v srcu jo čutiš.*

*Za trenutek postoj, si oddahni
prisluhni lepoti želja,
ko iz radia slišiš popevko
vsem materam — ženam sveta!*

*Razpri svojo hrapavo dlan,
ujemi pomladni dar sonca
in zvončke, ki poda ti jih sin
z ljubeznijo utrgane ob potoku!*

kmetica Majda

GOSPODARJENJE

POSLOVNO POROČILO K ZAKLJUČNEMU RAČUNU ZA LETO 1987

Poslovna politika DO v letu 1987 je bila usmerjena k doseganju sledečih osnovnih ciljev poslovanja:

- povečanju produktivnosti dela v obeh panogah
- povečanju izvoza s pridobivanjem novih kupcev za obstoječe izdelke in uvajanje novih izdelkov v izvoz

(Nadaljevanje na 2. strani)

VIHARNIK BREZ PRILOGE

Prilogo za kmetijstvo smo začeli izdajati skupaj s Koroško kmetijsko zadrugo pred petimi leti. Že pred pričetkom izdajanja priloge je bil sklenjen dogovor med temeljnimi obrati kooperantov Lesne in Koroško kmetijsko zadrugo o plačilu stroškov, ki bodo nastali v zvezi z izdajanjem priloge. Po tem dogovoru naj bi te stroške pokrivali toki, temeljne zadružne enote pa bi za toke opravljale naloge, ki so skupnega pomena (za invalidsko pokojninsko zavarovanje, dela v zvezi z uveljavljanjem pravic kmečkih žena do porodniškega dopusta, dela v zvezi z delegatskim sistemom in stanovanjsko izgradnjo).

Prvi dve leti s plačevanjem priloge ni bilo problemov. Vedno bolj zaostrene gospodarske razmere pa so »sillile« organizacije, da se iznebijo vseh stroškov, ki niso direktno vezani na proizvodni proces. Tak strošek je tudi bil priloga. Najprej je nehal plačevati prilogo TOK Radlje, nato pa še TOK Dravograd in TOK Ravne. TOK Slovenj Gradec in TZO Ledina pa sta opravljala dela po sklenjenem sporazumu in si tako razdelila stroške.

Temeljne zadružne enote in temeljne organizacije kooperantov Lesne se v zadnjih dveh letih na večih skupnih sestankih niso mogle dogovoriti, kdo bo plačeval stroške priloge za kmete na območju Radelj in Ravne na Koroškem.

Zato zaradi nerešenega načina financiranja do nadaljnjega priloge ne bomo izdajali.

Uredništvo

- znižanju zalog gotovih izdelkov in spremembi strukture prodaje naših izdelkov glede na prodajne poti
- izboljšanju strukture virov financiranja poslovanja
- doseganju finančnih rezultatov naših TOZD vsaj na povprečju podskupin dejavnosti.

1. Proizvodnja in produktivnost

V gozdarstvu je blagovna proizvodnja dosežena z 221.142 m³ lesa ali 100 % plana, proti letu 1986 pa za 1,5 % več. Tudi v letu 1987 smo dosegli planirano dinamiko proizvodnje zaradi težkih vremenskih razmer pozimi, šele v 9 mesecih, medtem ko v TOK Slovenj Gradec velikih zaostankov nismo uspeli nadoknaditi. Tu je bil plan blagovne proizvodnje realiziran z 88 %.

Kljub velikim težavam zaradi neenakomernih dobav in problemov pri rekonstrukciji debele linije je centralno lesno skladišče svoj plan izvršilo tako na področju skladiščne manipulacije kot predelave lesa. Prav tako sta skladišči v Radljah in v Mušeniku nekoliko presežali planirano proizvodnjo in zmanjšali zaloge.

Vlaganja v obnovo, nego in varstvo gozdov so po številu opravljenih dni na planiranih 100 %. Obseg vlaganj po površinah se zaradi umiranja gozdov povečuje in s tem vpliva preko večjih stroškov in nižje kvalitete lesa na slabše finančne rezultate v gozdarstvu.

Skupaj lesna industrija je plan proizvodnje dosegla s 102 %, od leta 1986 pa je proizvodnja v lesarstvu večja za 6 %. Plan proizvodnje na žagah je dosežen s 96 %, proti letu 1986 pa je proizvodnja na žagah na enaki višini.

Glede na večje povečanje proizvodnje od rasti zaposlenosti se je produktivnost v obeh panogah povečala. Gozdarstvo je znižalo število zaposlenih glede na leto 1986, medtem ko je lesna industrija sicer povečala zaposlene za 2 %, proizvodnjo pa za 6 %.

Prodaja

Smelo zastavljene cilje na področju prodaje v izvoz smo dosegli oz. celo nekoliko presežili. Izvoz v US\$ je na leto 1986 večji za 79 %, od izdelkov pa beležimo največja odstopanja od plana pri oblazinjenem pohištju (indeks 141).

Povečanje smo dosegli s širitvijo kroga kupcev in polno so v letu 1987 zaživele proizvodne kooperacije. V sodelovanju z inozemskimi partnerji razvijamo nove proizvode in si na tak način za nov proizvod že zagotovimo tudi tržišče.

Na domačem tržišču smo pri žaganem lesu in ivernih ploščah plan prodaje presežili, dosežen je plan prodaje pri vzmetnicah in oblazinjenem pohištju, pri stavbnem pohištju pa smo plan izvršili le 92 %. Največja odstopanja so pri prodaji vratnih kril (87 %), podbojev (85 %) in polken (85 %). Izpolnili smo načrtovano spremembo strukture prodajnih poti, saj smo delež prodaje stavbnega pohištja preko lastnih prodajnih poti od leta 1986 (25 %) povečali na 35 % in tako izpolnili planske cilje. Načrt prodaje v letu 1988 je usmerjen k še večjim deležem lastnih prodajnih poti in povečanju števila prodajnih enot na zaposlenega v lastni prodajni mreži.

Glede na leto 1986 smo znižali zaloge vseh glavnih izdelkov, vendar so pri vratnih krilih še vedno večje od planiranih.

Financiranje naložb in obratnih sredstev

Glede na obračunsko zakonodajo in realno vrednotenje osnovnih sredstev smo bistveno povečali delež AM v celotnem prihodu in s tem možnosti investiranja iz tistega dela AM, ki je za to namenjena. Za rekonstrukcijo v TIP in nekatere manjše nabave strojev iz uvoza smo najeli devizne kredite oz. jih kupili na leasing, tako da smo še povečali možnost financiranja.

V letu 1987 smo v Lesni vložili v nove naložbe 3,3 milijarde dinarjev, kar je indeks 275 na leto 1986.

Večje naložbe

Gozdne ceste in vlake	423 mio din
Debela linija CLS	300 mio din
Transportna in gradbena mehanizacija	489 mio din

Rekonstrukcija TIP Otiški vrh	1000 mio din
TP Pameče	222 mio din
TSP Radlje	340 mio din
Vzorčna delavnica	100 mio din

Na področju financiranja obratnih sredstev smo se vse leto zaradi izjemno visoke inflacije in primanjkljaja lastnih virov za financiranje zalog in razlike med terjatvami in obveznostmi srečevali z izrednimi težavami. Obseg kratkoročnih kreditov je od 4,6 % milijarde v začetku leta narasel na 11,1 milijard konec leta. Zmanjšal se je delež banke v kratkoročnih kreditih, kljub porastu izvoznih kreditov. Tako smo bili skoraj s polovico kreditov vezani na poslovne partnerje v SRS in SFRJ, kar pri izredno kratki ročnosti teh kreditov (povprečno 10 dnevno odplačilo) predstavlja strahovit riziko za dnevno likvidnost.

Dosegli smo sicer nekatere cilje, ki se bodo na dolgi rok pozitivno odrazili v našem poslovanju:

- povečanje deleža osnovnih sredstev od 38 % v vseh sredstvih na 43 %,
- povečanje deleža lastnega poslovnega sklada od 41 % na 44 %,
- zmanjšanje kratkoročnih virov od 43 % na 41 %,
- povečali smo koeficiente obračanja vseh sredstev razen terjatev.

Negativno pa lahko ocenimo, da v DO nismo zmanjšali primanjkljaja trajnih obratnih sredstev, da bi si tako zagotovili večje možnosti investiranja. V gozdarstvu smo sicer ustvarili po dolgem času višek trajnih virov in sta samo še dve temeljni organizaciji negativni; medtem ko smo v lesni industriji primanjkljaje povečali in to najbolj v TIP Otiški vrh in BP.

Glede na velike težave v zagotavljanju likvidnosti bomo v letu 1988 morali ostale poslovne cilje podrediti zagotovitvi večjega deleža lastnih sredstev za obratna sredstva, iz akumulacije ali iz razpoložljivih investicijskih virov. Drugače ne bomo sposobni zaradi dodatne zaostritve likvidnostne situacije v SRS zagotavljati sredstev za normalno odvijanje proizvodnega procesa.

Finančni rezultati glede na plan niso zadovoljivi, saj planirane akumulacije nismo dosegli. Kako pa izgledajo naši rezultati v primerjavah s podskupinami dejavnosti, pa bo predmet posebne analize, ki jo bomo lahko posredovali v eni od naslednjih številkih Viharnika.

Nekateri primerjalni podatki o poslovanju v letu 1986 in 1987

	1986	1987	Indeks
Blagovna proiz. v gozd. v m ³	217.805	221.142	101
Obseg proiz. v les. v pog. m ³	421.884	448.202	106
Število zaposlenih na osnovi ur	2.865	2.924	102
Celotni prihodek (v mio din)	43.015	102.631	239
Porabljena sredstva brez AM (v mio)	32.475	74.437	229
Amortizacija (v mio din)	1.877	7.039	376
Dohodek (v mio din)	8.663	21.135	244
Čisti dohodek (v mio din)	5.735	12.367	216
— sredstva za OD (v mio din)	5.067	11.704	231
— sredstva za sklade (v mio din)	803	841	103
a) za skupno porabo	457	368	80
b) za rezerve in raz. reprodukcijo	346	472	136
Izguba (v mio din)	136	165	121
Neto OD /delavca/ mesec v din	105.539	241.873	229
Izvoz v 1000 US\$	5.256	9.941	179
Uvoz v 1000 US\$	2.746	6.803	248
Delež konvert. izvoza v CP	6,3	8,7	138
Ekonomičnost (CP por. sredstva)	1,32	1,39	105
Reproduktivna sposobnost (Am + AK / CP × 100)	4,8 %	7,4 %	154
Delež AM v CP	4,3 %	6,9 %	160
Delež dohodka v CP	20,0 %	20,6 %	100

Poslovodni odbor

AKCIJSKA KONFERENCA OOKZ LESNE

Na prvi letošnji seji je stalna akcijska konferenca OOKZ Lesne izvolila svoje delovno predsedstvo, sprejela program dela za mandatno obdobje 1988—1990, obravnavala rezultate gospodarjenja v letu 1987 in razpravljala o ciljih in planiranih rezultatih v letu 1988.

V. predsedstvo konference so bili izvoljeni: Alojz Cerar iz TOZD TIP Otiški vrh — predsednik, Drago Čoderl iz TOK Slovenj Gradec — član in Danilo Gostenčnik iz interne banke — član.

Stalna akcijska konferenca bo delala po sprejetem programu, ki temelji na 13. kongresu ZKJ, 10. kongresu ZKS, sklepkih Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije o prenovi zveze komunistov, sklepkih programsko volilnih konferenc OOKZ Lesne in sklepkih občinskih konferenc ZK koroških občin.

Posebno poudarjene so naloge:

— utrditi je treba organizirano delo konference OOKZ Lesne,

— hitreje moramo reševati družbeno-ekonomska in socialno-politična vprašanja v Lesni,

— odločno moramo vztrajati na nadaljnjem razvoju samoupravne socialistične demokracije in se upirati birokratiziranju v vseh okoljih,

— v konferenci in v vseh osnovnih organizacijah si moramo prizadevati, da bo samoupravljanje vsebovalo več resničnega odločanja in nadzora pri izvrševanju sklepov in splošnih aktov ter da bo čim manj formalizma,

— spremljati je potrebno gibanje članstva OOKZ.

Konferenca zahteva, da predsedstvo stalne akcijske konference sproti spremlja družbeno-ekonomsko in socialno-politično stanje v Lesni ter po potrebi uvršča na dnevni red konference aktualno problematiko.

Največji del razprave je bil namenjen gospodarjenju. Ob informaciji o rezultatih poslovanja v letu 1987 je konferenca ugotovila, da je novi obračunski sistem tako zahteven, da bodo delavci težko razpravljali o svojih rezultatih. Pri tako zahtevnem sistemu je težko govoriti o racionalizaciji in zmanjšanju števila zaposlenih v režiji. Prav tako je zaskrbljujoče, ko gledamo tabele števil, kako ob 100% doseženi količinski realizaciji in doseženem planiranem čistem dohodku na koncu ne ostané skoraj nič za sklade, ker denar že prej »odteče« za visoke družbene obveznosti in druge stroške, ki nimajo nobene zveze s poslovanjem. Nov obračunski sistem pa je prinesel

tudi nekaj pozitivnih učinkov — bolj realno vrednotenje premoženja gospodarskih organizacij — in je tako naredil korak k ustavljanju inflacije.

Cilj plana za leto 1988 smo si zastavili zelo ambiciozno. 10% povečan obseg proizvodnje ne bomo mogli prodati na domačem trgu, tuje tržišče pa zahteva kvalitetne izdelke in korektne poslovne odnose. V cilje smo tudi zapisali, da bomo zmanjšali in obvladovali vse vrste stroškov, pa tudi, da bomo zmanjšali režijo z boljšim izkoriščanjem delovnega časa in z zmanjšanjem števila zaposlenih. To bomo lahko dosegli le z manjšim administriranjem in z bolj enostavnim poslovanjem v delovni organizaciji. V letošnjem letu bomo tudi zmanjšali letni etat, manjšo količino lesa pa bomo skušali nadomestiti s kakovostjo lesa.

POVZETEK ZAKLJUČKOV

Stalna akcijska konferenca OOKZ Lesne ugotavlja ob informaciji o rezultatih poslovanja za leto 1987, da so zakonske spremembe spremenile položaj delovne organizacije. Ta je drugačen, kot je bil prezentiran in obravnavan med letom. Jasnó je, da so pomenili ukrepi ZIS dodatno breme za delovno organizacijo, ki pa ga lahko preložimo v leto 1988, kar bo pomenilo poleg še sedaj neznanih vseh pogojev gospodarjenja dodatno breme. Zaradi tega je treba poleg že opredeljenih smernic za poslovanje v letu 1988 vkalkulirati možnost ustvarjanja dodatne akumulacije, ki bo pokrila primankljaj revalorizacijskih odhodkov.

Konferenca daje pobudo za racionalizacijo poslovanja delovne organizacije glede primerne organiziranosti (število TOZD zmanjšati) in zmanjševanja režijskega dela v skupnem delu.

Zaradi vedno bolj zaostrenih razmer na trgu moramo najti primerno obliko organiziranosti komercialne funkcije (Blagovni promet).

Posebno pozornost bo potrebno posvetiti možnosti racionalizacije v delovni organizaciji na področju gospodarjenja z denarjem s tem, da je nujno omejiti vsako nabavo in s tem odtok denarnih sredstev iz delovne organizacije.

Na področju gospodarjenja z gozdovi si bomo morali več prizadevati za preprečevanje onesnaženja okolja in s tem zagotavljati pogoje za zdrav bivalni prostor in ohranitev zdravih gozdov. Sedanje zdravstveno stanje gozdov pa terja zmanjšanje letnega poseka.

I. Robnik

DOMAČIJA FIŠER

Kmetija p. d. Fišer leži na s. z. robu staro-trške Dobrave, na n. m. v. 460 m. Ta domačija je prej pripadala h graščini Zavler, ki leži ob levi strani ceste Slovenj Gradec—Podgorje. K tej graščini je prej pripadal večji del okoliškega zemljišča od Štiboha do raduške meje. Še pred prvo svetovno vojno pa so še dokupili Štalekarjevo posestvo, ki leži že v Radušah. Tod je bilo več manjših in pomožnih objektov, ki so pripadali graščini, kot Kopljarjevo, Škrinjarjevo in Hofstat, ki je služil kot lovski dvor.

Leta 1838 je bil prvi odprodan lovski dvorec Jožefu Fišerju, ki je bil dolga leta na graščini kočijaž. Temu so za vestno delo odprodali lovski dvorec z nekaj obdelovalnega

zemljišča in štiri ha gozda. Od tedaj naprej se je to posestvo imenovalo p. d. Fišer Hofstat.

V poznejših letih je bilo odprodano Kopljarjevo, Škrinjarjevo in še nekaj manjših objektov. Tako se je graščina sčasoma zmanjšala in njen pomen z njo vred.

Kot je razvidno iz zapiskov Štajerske deželne deske v Gradcu, so se od 23. 11. 1897 razvrstili predzadnji in zadnji lastniki: Ivana ROTONDA d'Ariatra roj. Gerstner.

Dne 17. januarja 1924 je po prisvojitilni listini prišla graščina v last

a) Else BERTELE plemenite Grenadenberg roj. Rotonda, soproge sekcijskega načelnika,

b) Ivane SCHWARZ roj. Rotonda, soproge lekarnarja. Leta 1946 so se ti lastniki izse-

lili v tujino. Graščina je prešla 1. 9. 1945 v last splošnega ljudskega premoženja. Na Fišerjevi domačiji so vseskozi dobro gospodarili: še z bivšimi lastniki so imeli dobre stike in sosedske odnose. Imeli so večji del graščinskega poljedelskega zemljišča v najemu, tako so lahko gojili po 8—10 glav živine in dva para konj. V tistem času, ko so se Fišerjevi osamosvojili, so na Dobravi še na veliko izkoriščali ilovico za lončarsko in pečarsko obrt. Te obrtnike je Fišer oskrboval daleč okrog, celo do Celja, z ilovico. Saj so še danes vidne po Dobravi globoke jame, kjer so kopali to ilovico, vse do prve svetovne vojne.

Tudi pečarsko podjetje Lobej v Slovenj Gradcu je imelo na Dobravi svoje zemljišče, kjer so izkoriščali ilovico za svojo obrt. To lončarsko podjetje je bilo leta 1969 ukinjeno.

Dobrava je bila že od nekdaj, že v rimskih časih, zakladnica kvalitetne ilovice. Še danes je viden prostor, kjer so izdelovali in žgali opeko za graščino Zavler. Velik pomen tega zemljišča je še danes viden: skrbno urejene posestne meje z jarki na tem valovitem delno

Domacija Fišer, foto: Matevž Čarf

ravnem zemljišču. Sedaj je Doorava zgubila nekdanji pomen, je pa tam še vedno dosti kvalitetne ilovice. Danes ima za gospodarstvo večji pomen gozd. Že v začetku tega stoletja so umetno pogozdovovali opuščena in neurejena zemljišča s smreko in delno vnašali kanadski bor, ki se ni dobro obnesel, saj ga danes najdemo le še posamezno v Dobravi in okolici. Pri tem pospešenem pogozdovanju je imel tedaj v kmečkem gozdu največ zaslug mladi okrajni gozdar Edi Sernec, ki je tedaj po nastopu svoje službe ustanovil gozdno drevesnico v Progelnju za potrebe kmečkih gozdov.

Po prvi svetovni vojni, ko sta prevzela leta 1920 posestvo Alojz in Marjeta Fišer, so se

preživljali s kmetovanjem, imeli so v najemu več graščinskega zemljišča, pozimi pa so priložnostno prevažali les. Gozda je pri tej domačiji le za domačo rabo in najpotrebnejšo rezervo.

Med NOV je bila ta domačija kmalu varno zavetje partizanom. Prvič so se oglasili že leta 1943. Pri hiši je bilo partizansko ime Vasiljev dom, kot je imel starejši sin partizansko ime. Starejša hči Mici je bila ves čas aktivistka. Leta 1944 so Nemci zaprli očeta in mater. Po vojni, ko se je življenje umirilo, so se kmalu sinovi zaposlili. Hči Mici je po očetovi smrti 1953. leta z materjo prevzela posestvo ter se pozneje poročila z Jožefom Kristanom. Tako je prišel k hiši nov priimek, po

Domacija Zavler, foto: Matevž Čarf

domače pa še vedno ostane Fišer. Mlajša hči pa se je poročila, si uredila svoj dom in se zaposlila.

Od leta 1838 do danes so se zvrstili štirje rodovi, najdalje je gospodaril Franc Fišer, 42 let. Lani je umrl gospodar Jože, sedaj pa že nastopa peti rod, ker je naslednica edinka, hči Jožica, se bo priimek zopet menjal. Kot vedno se mora gospodarstvo prilagajati novim razmeram, tudi tukaj sledijo napredku v danih pogojih. Sejejo krompir, rž in pšenico. Redijo 7–9 glav govedu in oddajo letno ca 1000 litrov mleka. Zadnje čase so si nabavili tudi potrebne stroje, pripravljajo se tudi na obnovo hiše in gospodarskega poslopja.

Matevž Čarf

PIONIR GOZDNIH CEST

Spomin na Dušana Dretnika

Da je za vse ceste voda sovražnik številka ena, to sem vedel že takrat, ko sem bil komaj kos motiki in krampu.

K naši hiši, ki stoji na nekakšnem sedlu, sta bili prej s hriba speljani dve kolovozni cesti, pri nas sta se spojili v eno in ta je nas povezovala z dolino. Vsi trije odseki kolovoznih poti so bili speljani strmo, kar niso kaj prida ublažile redke serpentine, ki smo jim pravili »ride«.

Na takšni strmo speljani cesti, ki ni bila prav nič napeta in je navadno imela vrezane kolesnice, je gospodarila voda z vso svojo razdiralno močjo. Škodo je naredilo že navadno, pohlevno deževje, nevihta je cesto razdrila, tako imenovana stoletna voda pa je naredila hudiča in pol! Koder cesta še ni bila vgreznjena, smo imeli izpeljane »dražnike« (propuste). Teh pa ni bilo mogoče izpeljati v globačah, ki so nastajale zato, ker je voda leto za letom odnašala zemljo. Globače so bile stisnjene, zato ni bilo prostora za občestni jarek in tako so bili tu »dražniki« brez pomena.

Kmetje smo morali imeti trajno skrb, da so bili ti dražniki vedno sposobni odvajati vodo s ceste. Paziti si moral pri vsaki vožnji, kajti kolo, posebno če je bilo zavrto, je dražnik prerežalo. Ob nevihti pa smo morali z motiko na plan in reševati, kar se je rešiti dalo. Ob močnih nevihtah, posebno nočnih nalivih, je bila škoda velika.

To delo smo opravljali kolektivno. Sodelovati so morali vsi, ki so cesto uporabljali. Kolektivnemu delu pri popravilu ceste smo pravili »kuluk«, nekateri pa »rabota«. Odkod ime kuluk, ne vem, za raboto pa mislim, da je iz ruščine. Med prvo svetovno vojno so bili tudi v naših krajih nastanjeni ruski ujetniki; ti so morali opravljati tudi to neproduktivno delo. Ruski ujetniki so pač rabotali.

Razdrte in izprane kolovozne poti smo popravljali tako, da smo nanje nakopali zemljo; v večje luknje smo najprej nametali steljo ali nametali kamenja, vse to pa zadelali z zemljo. Večkrat se je zgodilo, da nam je vse to odnesla že naslednja nevihta. Tako smo naravnost pospeševali erozijo zemlje! To se je ponavljalo dolga leta.

Pri čiščenju dražnikov in pri popravilu cest sem moral pomagati že kot šolar, pozneje sem moral za dražnike samostojno skrbeti, večkrat pa tudi organizirati kuluk. Bil sem mnenja, da je to pač usoda strminec in da se ne da pri tem nič pomagati, ali spremeniti.

Ščasoma sem začel misliti na to, kako ukrotiti vodo, da bi odtekla in ne povzročala večje škode na cesti. Odkrito rečeno, o gradnji nove sodobne ceste se mi ni niti sanjalo. Moja misel je bila ta, kako usposobiti dražnike, da bodo ob vsakem vremenu kos svoji nalogi. Dražniki bi bili prav gotovo bolj funkcionalni, če bi bili iz betonskih cevi, prav tako bi take cevi dobro služile za odtok vode v

globačah. Toda to bi bila kar precejšnja investicija, ki je kmetje ne bi zmogli sami. Kje dobiti denar, me je grizlo. Zbirati ga pri kmetih, je bilo nemogoče, saj v času obvezne oddaje kmet ni dobil za les ničesar. Kot občinski odbornik sem vedel tudi, da za take reči občina nima posluha. Tista leta so od kmetov odkupovale les splošne kmetijske zadrage. Ker sem sodeloval tudi v organih zadrage in Poslovne zveze kmetijskih zadrug, sem poskusil srečo tam. Bil sem zavrtnjen. Živo se spominjam, ko mi je na seji poslovne zveze v Drevogradu na ta predlog, sedaj že rajni, Kančev Anzi rekel: »Pusti te ceste na miru, saj bodo čez sto let prav take!« Prav tako se dobro spominjam prve seje združene zadrage v Mežiški dolini, ki je bila na Prevaljah. Tudi tokrat sem naletel na popoln odpor. »Ceste mora popravljati občina!« je bil odločen odgovor. Kmet, ki je veljal za razgledanega in naprednega, pa mi je dejal: »Kaj se brigaš za ceste, saj zadrugi gosenci vozi po vsaki cesti!« Takrat je prevaljska zadruga imela traktor, na katerem se je dalo montirati gosence. Ta naiven odgovor dovolj zgovorno kaže, kako globoko je bila zasidrana zastarela miselnost ne samo v kmečkih, ampak tudi v drugih ljudeh.

Kljub zaporednim neuspehom nisem nehal sitnariti, svoj predlog sem utemeljeval na vse načine. Morda samo zato, da bi imeli pred menoj mir, mi je poslovna zveza končno ugodila. Nekega dne, spomladi leta 1962, pri-

de naš revirni gozdar, sedaj že upokojeni Kričej Anton z novico, da mi je gozdarski odsek poslovne zveze v Dravogradu odobril štiristoosemdeset tisočakov za popravilo cest! Ta denar je takrat nekaj pomenil. Čeprav ni bil osebno moj, sem vendarle bil od veselja ves iz sebe. Ubadal sem se z mislimi, kam in kako porabiti ta denar, da bo zalagal čim več. Bil sem v zadregi, čeprav sem imel denar takorekoč v žepu. Zavedal sem se, da mora biti uporabljen za koristi širše skupnosti. Koga naj vprašam za nasvet? Strokovnjaka! Kate-rega?

V tej vznemirljivi napetosti se je spomnil na Dušana, ki je bil takrat kot mlad gozdarski strokovnjak zaposlen na gozdarski upravi Ravne. Pot k njemu se mi ni zdela težka, saj sem ga poznal že iz otroških let. Nestrpno sem čakal nedelje. Po opravi sem šel na Čevčevje v prvo stolpnico, sedmo nadstropje in potrkal na vrata. Na srečo je bil Dušan doma in me zelo prijazno sprejel. Nisem zdržal dolgo in mu začel ves navdušen pripovedovati o odobrenem denarju, ki ga bomo porabili za odvodnjavanje cest. Prosil sem ga za strokovno mnenje.

Moje navdušenje je začelo kopneti takoj, ko sem mu že z obraza bral, da se ne strinja z menoj. Pustil mi je povedati svoje do konca, potem pa mi je odločno rekel: »Hanzi! Te ga denarja ne smemo zapraviti nesmiselno! Se pravi, ne smemo ga investirati v nekaj, kar ne bi imelo haska! V te naše kolovozne poti ni vredno vložiti niti enega dinarja! Zgraditi moramo nove, sodobne ceste; ceste, po katerih bomo lažje vozili les, ceste, ki bodo kmetije povezovale z dolino. Za ta denar naroči načrte, kmetje naj prispevajo les in z gradnjo lahko začnemo v doglednem času!«

Dušanovo odklonilno mnenje je bilo zame pravi šok. Keks, ki sem ga pravkar dal v usta, se mi je zdel, kot da žvečim otavo. Vendar, jaz se ne dam kar tako hitro pregovoriti. Če sem prepričan, da imam nekaj prav, vztrajam. Pripovedoval sem mu o razdiralni vodi, ki nam sproti uničuje ceste, da jo je treba umiriti, jo sproti speljevati s ceste. To pa moramo poskusiti s kakšno novo metodo, n. pr. z betonskimi cevmi, morda je še kaj drugega.

»Odmisli si te kolovozne ceste!«, me je prekinil. »Nima smisla, da jih vzdržujemo in popravljamo, saj sam trdiš, da jih voda sproti razdira. Ne samo potrebno, nujno je, da pričnemo z gradnjo novih, pravilno izpeljanih cest, na katerih voda ne bo imela toliko razdiralne moči!«

»Kakšna naj bi bila ta nova cesta?« sem vprašal Kljub temu, da sem bil še vedno nevrni Tomaž.

»Prav taka, kot je speljana na Smučarsko kočo.«

To je bilo za mene ponovno veliko prese-nečenje. Cesta na Smučarsko kočjo, ki je bila zgrajena leto poprej, je bila za ves kraj prava senzacija. Tri metre široka utrjena cesta, na vsaki strani še po pol metra bankine, naj bi bila tudi na Tolstem vrhu!

»To je nemogoče, o tem nima smisla govoriti!«

»Pa je mogoče in ima smisel, k temu je treba pristopiti z vso resnostjo! Danes popoldne pridem k tebi, zato se takoj odloči!«

»Pridi, toda ceste najbrž ne bova gradila!« Tako nekako sem še rekel, preden sem se ves poklapan poslovil.

Moje razočaranje je bilo res popolno. Žal mi je bilo za ta korak in očital sem si, zakaj sem ga storil. Zakaj nisem bil tiho in naročil cementne cevi, organiziral bi kuluk, dražnike bi opremili s cementnimi cevmi in stvar bi bila rešena! Denar, ki sem ga tako težko izpo-

Pri gradnji prve gozdnokamionske ceste je bilo potrebno veliko fizičnih delavcev

sloval, naj bi torej potratili za neke papirje, ki ne bodo prav nič hasnili! Sicer pa, storil bom po svoje, pa naj novo pečeni strokovnjak reče kar hoče! S takimi klavnimi mislimi sem se vrnil s poti, na katero sem se podal tako navdušen! Prav tako je reagirala moja žena in drugi domači, saj so vse vzeli za potegavščino, ki je bila predmet pogovora in sme-ha pri južini. Ni pa še zadnji član položil žlice, ko se je nepričakovano pojavil Dušan, kot po navadi ves nasmejan. Zdaj sem tudi jaz začel jemati stvar malo bolj resno, vendar nisem maral prvi z besedo na dan. To je storil Dušan, ki mi je čez nekaj časa rekel, da si bova malo ogledala teren. Kljub posmehovanju domačih sem ubogljivo šel z njim.

»Mimogrede sem si ogledal teren in ugotovil, da trasa do vaše hiše ne bo problem, zato pogledva zdaj teren od tukaj navzgor!« je odločil. Ko sva obstala za streljaj daleč od hiše, pride po stezi znanec, kateremu sem seveda povedal našo zamisel. Nasmejale se je do solz. Najprej sva šla po trasi, ki naj bi tekla skozi naš les, kar se je pozneje izkazalo kot neprimerna varianta. Tisto popoldne sva prišla do sosedja, kjer sva se tudi ogledala. Tam je bila na obisku soseska in ko sva pripovedovala, zakaj gre, je bila reakcija, kot bi oznanjala kakšno drugo, krivo vero.

Ta dan mi je Dušan veliko govoril o pome-nu gozdne ceste, o pripravah in sami gradnji. Cesta mora biti iz izhodišča speljana enakomerno, do največ 10% vzpona in s tem, da poveže čim več kmetij. Dal mi je tudi naloge: »Skliči sestanež zainteresiranih kmetov, ustanovite odbor za gradnjo. Ta odbor mora poskrbeti za podpisane izjave kmetov o brezplačnem odstopu tistih zemljišč, kjer bo tekla cesta. Poskrbeti mora tudi za višino in izvedbo samoprispevka v lesu, ki ga bodo zainteresirani kmetje prispevali za svojo cesto! Kot občinski odbornik pa imaš na skrbi tudi to, da bo občina izdala gradbeno dovoljenje! Izdelavo načrtov prevzamem jaz.«

Dušanove odločne in prepričljive besede so me osvojile. Začel sem verjeti v nekaj, kar bo naš zaostali kraj temeljito spremenilo. Da bo ta cesta služila tudi kmetijski mehanizaciji in avtomobilom, mi ni prišlo na misel; niti na kraj pameti ne, saj takrat kmetijske mehanizacije nismo niti poznali, avtomobili pa so bili tudi prava redkost; predstavljal sem si laž-jo, bolj varno vožnjo z vprežno živino, ker bodo odpadli nevarni klanci.

Na delo, ki mi ga je naložil Dušan, sem se vrgel z vso vnemo in vstrajnostjo. Teh dveh kreposti je bilo treba za zvrhan koš, kajti težav in ovir je bilo veliko. Ker je šlo za lastninske pravice zemljišč, ki bi morale biti žrtvovane, so butnile na dan nelepe človeške lastnosti: nevoščljivost, kljubovalnost in nerazumevanje za potrebe širše družbene skupnosti. Kot organizatorju so meni nekateri obljubili celo fizični obračun! Vendar navsezadnje se je vse izteklo dobro, kajti vsemu je botrovala zastarela miselnost! Zato take reči lažje pozabiš.

Nikakor pa ne morem pozabiti nekaj drugega. Naleteli smo namreč na oviro celo tam, kjer smo jo najmanj pričakovali! S strani ljudske oblasti! Pristojna služba bi nam morala izdati gradbeno dovoljenje, vendar je temu nasprotovalo predsedstvo občine! Kljub temu, da ni šlo za denar, temveč samo za žegen, ki naj bi ga dala pristojna služba! Samo uvidevnosti odbornikov, ki so predlog preglasovali, sem se imel zahvaliti, da smo dobili uradno dovoljenje. Takrat je gledala družba na kmete še z drugačnimi očmi!

Kljub vsem oviram so priprave za gradnjo tekle svojo pot. Od tiste odločilne nedelje dalje sva se z Dušanom pogosto sestajala. Veliko se je bilo treba pogovoriti, veliko ukrepati. Obljubljen načrt je bil kmalu gotov. Nato je lepega dne prišel meriti nulto linijo. Kdaj bo prišel buldožer, sem bil radoveden. »Če bo slo vse po sreči, bo cesta do Rutarja prebita še pred zimo, mi je zagotavljal zagnani vodja gradnje.

Septembra tega leta sem moral zaradi neke manjše težave v bolnico v Črno. Ko me je čez nekaj dni obiskala žena in prinesla novico, da je prišel buldožer, sem bil na mah zdrav, prosil sem primarija dr. Dolenca, da me odpusti. Ker je bil omenjeni zdravnik tudi občinski odbornik in mu je bila znana moja pravda za to cesto, je moji prošnji ugodil.

Buldožer je začel na naši meji in nadaljeval proti Knipsu. »Uščipni me v rit, da bom vedel, da se mi ne sanja!« sem rekel ta dan Dušanu v brezmejnem veselju. Razočaranje je torej rodilo veselje.

Gradnja se je torej začela, ni pa mogla potekati tako hitro, kot je to zdaj, ko imajo graditelji za seboj že veliko izkušenj in izpolnjeno mehanizacijo. Takrat so snemanje brežin, izkope na prepuste in obcestne jarke kopali ročno. V ta namen je imel najetih najmanj štirideset fizičnih delavcev, ki pa so bili vsi Dalmatinci. Dve poletji so stanovali v naši

hiši, kar je bilo vseprej kot prijetno, vendar sem s tem veliko prispeval k gradnji. Ta prva gozdna cesta je bila zgrajena na sistemu kamnite podlage. Ročno so izkopali dvajset centimetrov globoko in tri metre široko posteljo, v katero so položili zdrobljeno kamenje, to so izpopolnili najprej z grobim, nato pa s finim peskom, nakar so povajjali. To je bila zelo solidna, vendar mnogo predraga gradnja, zato so jo pri naslednjih cestah opustili; preorane ceste zdaj še samo peskajo in valjajo, kar pospeši in poceni gradnjo. Do zime je bila naša cesta v glavnem predrta, utrdili pa so jo naslednje leto. Že med samo gradnjo so se na njej pojavili prvi avtomobili, ki so bili za nas prava senzacija.

Ne spominjam se, koliko smo prvo leto iztisnili iz občinskega proračuna, dobro pa vem, da je bilo naslednje leto odobrenih šest milijonov, kar je bilo tudi vse, kar smo dobili družbenih sredstev. To leto je namreč prišlo pri gospodarjenju s privatnimi gozdovi do temeljitega preobrata. Do takrat so s privatnimi gozdovi gospodarile splošne kmetijske zadruge, odkupovale so od kmetov les in skrbele za nego gozdov. Večji del biološke amortizacije, ki se je zbrala v višini 7 % od vrednosti prodanega lesa, je morala zadruga odvajati v Maribor. Kam, tega ne vem, vsekakor pa v en kot, da ni bil nikomur na pot! Po tej reorganizaciji se je ta biološka amortizacija zbirala na področni občini, s čimer je bila dana možnost, da se je uporabljala v namene, kamor je bila kanalizirana.

Leta 62 je torej gospodarjenje s privatnimi gozdovi prevzel državni sektor gozdarstva, pozneje sta se sektorja spet razdvojila in tako je nastal TOK. Važno pri tem je to, da sta od takrat oba sektorja gozdarstva lahko bolj samostojno razpolagala s svojimi skladi, zato

sta velik del teh sredstev vložila tudi v izgradnjo gozdnokamionskih cest.

Da se prav razumemo! Nikakor ne trdim, da je prav naša cesta bila povod za gradnjo gozdnih cest. Hočem povedati le to, da je bil to začetek nečesa, kar se je zdelo vsem, tako kmetom kot tudi vsem drugim neverjetno, nemogoče in tudi ekonomsko neupravičeno! Kaj hitro pa se je zdelo vsem, tako kmetom kot tudi vsem drugim neverjetno, nemogoče in tudi ekonomsko neupravičeno! Kaj hitro pa se je izkazalo prav nasprotno.

S temi vrsticami hočem prikazati rajnega Dušana kot pionirja gozdnokamionskih cest, ki so tako temeljito spremenile našo krajino, saj so povezale vse hribovite kmetije med seboj in z dolino. To Dušanovo ustvarjalno delo je bilo predpogoji, da smo se lahko kmetje preusmerili v sodobno kmetovanje, da smo se otesli zaostalosti! Dušan je dal prvo idejo, jo študiral in jo spravljal v življenje. Ob sebi je vzgajal strokovnjake, ki to delo nadaljujejo skupaj s kmeti gozdnimi posestniki, ki smo ta koncept sprejeli, ga z združenimi močmi in z veliko solidarnostjo uresničujemo, ne glede na pomoč širše družbe, ki se do tega vprašanja obnaša zelo pasivno! Ne le, da nam cest ni pomagala graditi, ob strani stoji tudi pri vzdrževanju!

Pri gospodarjenju z gozdovi je torej Dušan razvil novo dejavnost, ki se tako čudovito prepleta z vsem razvojem neke krajine. Že kot mlad gozdarski strokovnjak je dojel, da gozd, ki predstavlja veliko narodno gospodarstvo, ni sam sebi namen. Gospodariti je treba s celim prostorom. Kompleksen razvoj kraja omogoča pomoč kmetu, mu jamči za ekonomski obstoj in ga veže na zemljo!

O vsestranskih koristih gozdnih prometnic, ki naravnost prepletajo našo regijo, ni treba

bralcem Viharnika prav nič govoriti. Kar smo si ustvarili, to imamo in koristimo vsak dan! Najbrž se te pridobitve ne zavedamo dovolj, predvsem mlajša generacija, ki ji nikoli ni bilo treba voziti po strmih kolovoznih cestah, po klancih in globačah! Še manj se tega zaveda širša družba, ki jo je prav naša samoiniciativa privedla do mišljenja, da gozdne prometnice služijo samo eksploataciji lesa, zato so jih kmetje dolžni graditi in vzdrževati! Drži, družba nam je dala pogoje. V prisposodbi povedano, družba nam je dala platno in škarje, krojenje je prepustila nam.

V naši koroški regiji je te škarje prvi uporabil rajni Dušan. Imel je to srečo, da je svoje ustvarjalno delo pričel v delovni organizaciji, kjer je naletel na razumevanje pri strokovni službi in slehernem kmetu gozdnem posestniku! Tako smo složno, z združenimi močmi, z dobro vodeno strokovno službo, z dobrimi medsebojnimi samoupravnimi odnosi in solidarnostjo kmetov, ustvarili nekaj, s čimer prednjačimo v Sloveniji, da o drugih republikah ne govorimo! Ker imamo v naši regiji kar tri obsejne občine, ima to tudi svoj politični pomen!

Uspehi, ki jih je dosegel Dušan s svojim ustvarjalnim delom, so dali pobudo za novo idejo, ki se prepleta s prvo: kmečki turizem kot dopolnilna dejavnost, kjer so za to dani pogoji. Tudi na tem področju je bil pravi pionir.

Dušan je res zaoral v ledino; trdo, stoletja staro, da se mu je pri tem često lomilo ralo. Toda trdno je bil prepričan, da je njegova politika pravilna. Zato je tudi uspel.

Gosta mreža gozdnokamionskih cest in razvit kmečki turizem, to je spomin na DUŠANA!

Ajnžik

AVTORSKI HONORARJI

Od 1. 1. 1988 dalje obračunavamo avtorske honorarje:

članki — besedila

1. Strokovne članke, izvirne uvodnike, kritične sestavke, strokovne analize o poslovanju posameznih TOZD, TOK, DSSP in DO Lesna, samostojne komentarje o delu samoupravnih organov, delu delegatov, intervjuje, samostojne reportaže, komentarje o delu družbeno-političnih organizacij in poročila o važnih dogodkih, nagradujemo z 32 din za polkolonsko vrstico (45 mm).
2. Novice in poročila o posameznih dogodkih iz temeljnih organizacij, družbeno-političnih organizacij, športne novice in novice iz kulturnega življenja, izvirne literarne prispevke, izvirne anekdote in šale, kozerije, potopise in strokovne prevode, nagradujemo z 28 din za polkolonsko vrstico.
3. Podatke iz zapisnikov s sej samoupravnih organov, izvršilnih organov, družbeno-političnih organizacij in povzetke iz drugih gradiv in poročil o poslovanju, nagradujemo z 20 din za polkolonsko vrstico.

drugi prispevki

1. Za objavljeno križanko je osnova cena kvadrata, ki znaša 60 din.
2. Rebuse, posetnice, uganke, vinjete, pesmi, kratke anekdote, šale ipd. nagradujemo glede na kvaliteto, ki jo oceni odgovorni urednik, od 810 do 2.025 din.
3. Karikature z besedilom nagradujemo glede na domiselnost od 2.025 din do 2.700 din.

slikovno gradivo

1. Cena originalne fotografije, izdelane z lastnimi stroški je za format razglednice 1.012 din, za večji format 1.215 din, za staro fotografijo 505 din.
2. Zunanjim fotografom plačujemo fotografije po dostavljenem računu.
3. Cena ilustracije originalne risbe je 2.025 din
4. Cena grafikona, diagrama ipd. je glede na zahtevnost od 810 din do 2.025 din.

Ida Robnik

Kmetje in lovci

Dolgi so večeri, sedaj v tem zimskem času, zato pa se kmetje med seboj obiskujemo, da nam čas hitreje mine. Teme za pogovarjanje nam nikoli ne zmanjka, saj ima vsak za seboj zanimivo preteklost, z velikim vprašanjem pa strmimo v prihodnost. Kako je bilo, vemo, kaj nas pa čaka v prihodnosti, ne vemo, zato se vprašujemo, kam nas vodi pot, ki postaja iz dneva v dan težavnejša.

Težko je živeti na hribovski kmetiji samo z

dohodkom, ki ti ga daje živina oziroma les, pa vendar mi vsekakor ne bomo obupali, dokler bo v nas še saj košček zavedanosti, da moramo ljubiti kmečko zemljo. Jezi nas, da je kmečko delo tako zelo malo cenjeno, pa čeprav vsak mestni človek dobro ve, da je domači kmečki kruh zelo dober, prav tako pa tudi prekajeno meso. Kako vse to pridelati, vemo le mi kmetje tu visoko v hribih, kjer nas neprestano ogrožajo različni negativni dejav-

niki, tako vreme in še kopica drugih nevšečnosti, da o divjadi sploh ne govorimo.

Ko posejemo rž na njivo, kjer je rasel prejšnje leto krompir, bi se človek najraje razjokal, ko stopiš do njive in vidiš, da je bil ves tvoj trud zaman, saj vse po čez in po dolgem prerijejo divji prašiči. Takrat pa se vprašamo, mar je to res plačilo za gnojenje, oranje, sejanje, za naše krvave žulje. Hudo ti je pri srcu tudi, ko stopiš na vrt tik pod domom, ki je ograjen z visoko ograjo, pa vidiš, da je poščipana vsa solata in spet se vprašaš, je to plačilo. Pozimi, ko pa zapade visok sneg, ni zavarovano niti sadno drevje, čeprav ga na jesen visoko, skoraj do krošnje, ovijemo.

Še bi lahko naštevali in se spraševali, kako se naj zavarujemo pred divjadjo, saj nekaterih pridelkov, kot je ajda, že dolga leta ne moremo več sejati, če pa jo že, jo pa sejemo tako samo za dobro prehrano srnjadi.

Na koncu vsega tega se sprašujemo, ali bomo tudi mi redki, ki smo še ostali v planini morali zakleniti za seboj vrata in oditi v prenapolnjeno dolino ali pa se bo tudi za nas našla kakšna rešitev.

Nekaj krivde in bremena bi lahko prevzeli tudi naši lovci, saj smo jim tudi mi omogočili, da imajo svoj dom prav tu na našem lepem kraju.

Res jih je videti, da se sprehajajo tukaj po teh naših gozdovih in travnikih, vendar izgleda, da bolj zaradi naših zvestih čuvajev —

psov kot pa zaradi divjadi. Pred temi našimi lovci niti mi kmetje nismo varni, saj pes pa če gre poleg svojega gospodarja po polju, ko pa le-to lovec opazi, je njegova puška že naperjena v psa, brez da bi se vprašal, ali je pes sam, ali pa gre še kdo za njim. Njemu se zdi najlepše, ko počí njegova puška, ne zavedajoč se, da lahko njegova krogla ubije še človeka. Tudi takšni primeri se danes lahko zgodijo.

Najbolj pa nas jezi še to, da naši psi nimajo miru pred lovci, pa čeprav je morda samo par metrov od hiše, saj ima tudi pes pravico opraviti svojo potrebo in če je pes čist, tega ne bo naredil kar doma, na dvorišču, pač pa bo šel nekoliko stran od poslopja.

No, v nasprotnem primeru bomo pač mo-

rali še za te naše čuvaje zgraditi WC, tako da bodo potem lovci res lahko v miru vršili posel in bodo res pravi lovci.

Tudi lovci imajo svoj prav, ko pravijo da nekateri psi preganjajo divjad po gozdovih, pa če srečate takšnega, ga le počíte z vso pravico.

Pes pa, ki pridno pase živino, oziroma teka okrog svojega gospodarja po travniku, pa vam ni prav nič storil, zato pa ima vendar pravico do življenja.

Če ne bomo imeli psov, bo divjad prišla dobesedno na dvorišče, potem pa se bomo res morali ločiti od teh hribov. Prišli bomo v dolino, za nami pa divjad. Kaj pa boste potem tukaj v hribih sploh še iskali vi, lovci?

Kmetje Golavabuke

KADROVSKE VESTI

Dan žena

Ko takole preiščujem, kako se nam bliža dan žena, sem se spomnila, kako sem ga prvič praznovala 1946. leta, še v Javorju v šoli, ki je bila tedaj v sobi nad mežnarijo. Bile smo pri maši in takoj po maši so nas prireditelji povabili, da bi počastili dan žena.

Kot 24-letno dekle sem malo bolj plaho stopila med žene, vendar je nam tovarišica povedala, kaj in kakšno vlogo ima ta dan. Spominjam se, da je bila ta prireditev tako skromna, da nismo dobile niti čaja, kaj šele kaj drugega, a vzdrušje je bilo enkratno. Imeli smo to, kar smo štiri leta tako težko pričakovali: SVOBODO.

Po govoru, ki ga je imela tovarišica, in otroškem programu, smo od veselja jokale. Stari ženi so podarili šopek teloha. Bila ga je tako vesela, da so ji solze tekle po zgubnem licu. Bile smo vse vesele, ker smo končno dosegle enakopravnost z mošči. Tiste čase so bile žene le za delo v kuhinji in na polju.

Danes je to vse drugače. Žene lahko gredo na volišče, lahko samostojno odločamo in se počutimo enakopravne v vseh ozirih in v marsičem tudi odločamo.

Če pogledamo po svetu in vidimo, kako se še danes žene bore za svoj obstoj, moramo biti srečne, da živimo v družbi, ki stremi za tem, da bi lahko živeli srečno.

Vsako leto, ko praznujemo dan žena si zaželimo, da bi bili srečni in pomagali tistim, ki si sami ne morejo več kaj pomagati. Žal je sedaj med nami za to le malo hvaležnosti. Takrat, ko bi človek pomoč potreboval, te nekako spregledajo. Ni več med nami tiste bratske ljubezni, kot je bila takrat. Vsak le hiti, a na druge pozablja. Le malokdo pomisli, da bo nekoč tudi star in bolehen. Morda bo tedaj pomislil, kaj vse bi lahko storil, ko je bil še mlad, a čas hiti in prede svoje nitke naprej.

Štefka Melanšek

MATI

Mati je zbolela. Nekaj časa je bolečine tiho prenašala misleč, da ni kaj hudega. Izgovarjala se je na le navaden prehlad. Mož ji je večkrat prigovarjal, naj le stopi k zdravniku in izve, kako je. Prigovarjala ji je tudi hčerka Terezika in mati je končno popustila.

Odpravila se je na pregled v splošno ordinacijo. Prijazno jo je sprejela sestra, ji izpolnila kartoteko, ji dala v roke sprejemni list. Čakala je, da pride na vrsto. Po glavi so se ji motale čudne misli. Dopovedovala si je, da ni bolna. Pa vendar: počutila se je neugodno, strah se je mešal z negotovostjo. Iz razmišljanja jo je zdramila sestra. Stopila je v ordinacijo in pozdravila zdravnika. Bežno je preletela papirje in instrumente na mizi. Le s težavo je pričela pogovor. Na desni strani čuti togo bolečino in včasih se ji stemni pred očmi. Za to je potreben rentgenski pregled. S tresočo roko je sprejela napotnico in se podala v nadstropje višje. Sprejel jo je mlad zdravnik, ji velel, naj se sleče in vleže na mizo. Zadržati mora dih, da bo slika pravilna. Objela jo je tema, iz druge sobe je prihajal glas in vse je bilo mimo.

Ko je stopila ponovno v ordinacijo, je bil zdravnikov obraz resnejši. »V bolnico boste morali, na operacijo, da ne bo prepozno.« je blago rekel. Torej le ni samo prehlad in splo-

šna utrujenost. Ali je to rak? Sprejela je napotnico in tiho, zamišljeno odšla.

Doma je bil mračen dan. Kot da je mrlič pri hiši! Niso govorili, ne spraševali, še delo jim ni šlo od rok. Mož se je potikal nekje zunaj, hčerka je jokala pri štedilniku, mati pa je strmela skozi okno. Videla je sebe, kako se je poročila na to kmetijo. Z možem sta garala, s skupnimi močmi sta prenašala vse, kar pride nad človeka. Rodila se jima je hčerka, več otrok ni bilo. To jih ni težilo, je pač takšna usoda. Eni imajo otrok preveč, drugi premalo. Mogoče se bo Terezika srečno poročila. Dobro dekle je in pridne roke zmorejo veliko.

Drugi dan jo je mož s kolesljem peljal v bolnico. Med potjo nista nič govorila, saj so bile njune misli enake: da bi se le vse srečno končalo. V mestu se je poslovila in šla v bolnico. Hitro je bila operirana. Odstranili so ji napadeno tkivo prsnega koša in pazduhe. Po operaciji ji je otekla roka. Bila je slabotna in sama sebi se je zdela iznakažena. Ostala ji je velika brazgotina. Ogledevala se je v ogledalu. Kako jo bo sprejel mož? Kaj če je operacija prepozna in so metastaze preveč razširjene? Ostati mora trdna in hrabra. Mož ji je pomagal. Zdravniki so storili vse in ona je sodelovala. Verjela je, da bo ozdravela.

Zdaj je minilo že šest let. Bolezen se ni ponovila. Zdravniki in njena močna volja so bolezen premagali. Človek mora zaupati vase. Imeti mora vero vase in sočloveka. Ta moč nas ohranja, krepi in bogati.

Viktor Levovnik

Bošnjikova smreka iz žabje perspektive, foto: Matevž Čarf

Ajtnik Marija

Pogač Florijan

Klančnik Ljudmila

UPOKOJENCI TOZD TOVARNE POHIŠTVA PAMEČE V LETU 1987

V mesecu aprilu 1987 se je upokojila **AJTNIK MARIJA**, roj. 11. 12. 1932, ki je združevala delo v naši temeljni organizaciji od 5. 1. 1960.

V teh letih je Marija opravljala razna dela v proizvodnji. V letu 1984 je bila premeščena na lažja dela in naloge: zavijanje vijakov. Ta dela je opravljala do aprila 1987, ko je bila invalidsko upokojena.

ČAS PAVLA, roj. 5. 1. 1931, je bila zaposlena v TOZD TP Pameče od 1. 10. 1959. Opravljala je razna dela v oddelku furnirnice in površinske obdelave. Invalidsko se je upokojila 19. 6. 1987.

HOSNAR MIRA, roj. 29. 7. 1934, zaposlena v TOZD TP Pameče, se je invalidsko upokojila 23. 3. 1987. V TOZD je združevala delo 17 let. Opravljala je razna dela v proizvodnji. V letu 1981 je bila razporejena na lažja dela v regalno skladišče. Ta dela je opravljala vse do upokojitve.

POGAČ FLORJAN, roj. 4. 5. 1933, zaposlen v TOZD TP Pameče se je invalidsko upokojil 4. 9. 1987. V TOZD je zdru-

ževal delo 24. let. Opravljal je razna dela v skladišču gotovih izdelkov.

HUTMAJER MARIJA, roj. 31. 3. 1933, je bila zaposlena v naši temeljni organizaciji od 18. 7. 1960. Opravljala je razna dela v proizvodnji. Zaradi posledic nesreče pri delu je bila v letu 1980 premeščena na lažja dela in naloge: zavijanje vijakov. Ta dela je opravljala do leta 1987, ko se je invalidsko upokojila.

KLANČNIK LJUDMILA, roj. 11. 9. 1931, zaposlena v TOZD TP Pameče, se je invalidsko upokojila 12. 10. 1987. V TOZD je združevala delo 8 let. Opravljala je dela in naloge pomoč. pri kuhanju in strežbi jedil.

Vsi delavci, ki so se invalidsko upokojili v letu 1987, so bili vestni, marljivi in pridni delavci. S svojim delom so mnogo prispevali k razvoju TOZD TP Pameče, zaradi katerega se jim iskreno zahvaljujemo za vse, kar so storili za kolektiv. Želimo jim, da bi mnogo let zdravi in srečni uživali.

PO STARI, LEPI NAVADI SI LJUDJE OB PRAZNIKIH ČESTITAMO, ŽELIMO ZDRAVJA, VESELJA, ZADOVOLJSTVA IN IZPOLNITEV SKRITIH ŽELJ.

PRAV POSEBEN PRAZNIČEN POZDRAV PA NAJ VELJA MARIJI DEBELAK, NAJSTAREJŠI UPOKOJENKI NAŠEGA KOLEKTIVA. SAJ JE 31. 1. 1988 PRAZNOVALA SVOJ 104. ROJSTNI DAN. NJENE ŽELJE NAJ BODO TUDI NAŠE ŽELJE.

ŠE NA MNOGA LETA, DRAGA MARIJA!

DELAVCI TOVARNE POHIŠTVA
PREVALJE

JUBILANTI IZ TOZD NOVA OPREMA

Decembra lani so dopolnili.

10 let skupne delovne dobe:

1. SAGERNIK Marija
2. GREBENC Danica
3. SOVIČ Anka
4. GROBELNIK Romana

20 let skupne delovne dobe:

1. VODOVSEK Drago
2. KRISTAN Dragica
3. FELKNER Marija

30 let skupne delovne dobe:

1. MARUNIČ Marija
2. PESARIČ Vlado
3. KREBS Marija
4. FLOGI Marija
5. LEDINEK Ivan
6. GOŠNJAK Marija
7. HOHNEC Franc

K njihovem jubileju iskrene čestitke.

Organi upravljanja in družbeno-politične organizacije v tozdu.

JOŽEF OICELJ 89 LET

Jožef Oicelj, najstarejši upokojenec TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec, je 3. februarja letos doživel čestitljiv jubilej. Povedal nam je nekaj utrinkov iz svojega bogatega življenja. Svojo življensko pot je začel v Kranjski gori, kjer je bil rojen. Meščansko in trgovsko šolo je končal na Dunaju v letih 1915 in 1916. Med prvo svetovno vojno je bil na tirolski fronti, kjer so ga ujeli Italijani. Iz ujetništva je šel domov, v Kranjsko goro. Po vojni je služboval kot trgovec v Kranju, Ljubljani, Zagrebu, leta 1934 pa je začel delati v gozdarstvu, na Gorenjskem. Leta 1941 je prišel v Slovenj Gradec in se zaposlil pri Skubicu na Plešivcu. Med drugo svetovno vojno je bil nekaj časa v partizanih, pa zopet v ujetništvu, od koder je pobegnil in se vključil v Serčerjev odred.

Po vojni je ostal v Plešivcu. 1947. leta je opravil pri Ministerstvu za kmetijstvo in gozdarstvo v Ljubljani izpit za logarja in se zaposlil pri gozdarstvu Slovenj Gradec. Tu je delal do upokojitve leta 1961.

Čeprav je kot revirni gozdar veliko svojega časa prebil v gozdu, je vanj zahajal še po delovnem času. Bil je strasten lovec in rad je zahajal v planine. Še pred nekaj leti je bil na Triglavu in končal slovensko transverzalo. Svojo lovsko pripadnost ni kazal samo kot lovec, ampak tudi kot čuvar podgorških muflonov. 13 let jih je krmil in negoval.

Njegov izreden čut za fino, vzgojno delo v gozdu se kaže danes v blatniških kulturah, kjer rastejo sedaj čudoviti macesni. Povsod, kjer je delal, je sadil.

Sedaj živi sam v Podgorju. Večkrat ga obiščeta sinova, pa tudi on ju obiskuje.

Želimo mu še veliko zdravih let.

I. Robnik

UPOKOJENCI IZ TOZD NOVA OPREMA V LETU 1987

Muršič Franc

Planinšec Marija

Ajtnik Verona

Dokaj Marija

MURŠIČ FRANC, roj. 6. 3. 1932 v Kupertincih, SO Ljutomer, stanujoč v Turiški vasi 18, zaposlen v tozdu Nova oprema Slovenj Gradec od 15. 1. 1958, je v tozdu združeval delo 29 let, skupne delovne dobe pa je imel 35 let. Opravljal je delovno opravilo kontrolorja tapetniških izdelkov in se predčasno upokojil 15. 11. 1987.

PLANINŠEC MARIJA, roj. 3. 2. 1938 v Mislinji, SO Slovenj Gradec, stanujoča v Dovžah 26, zaposlena v tozdu Nova oprema od 6. 3. 1972 na delovnih opravilih šivilje, je v tozdu združevala delo 15 let in se je 7. 8. 1987 invalidsko upokojila.

AJTNIK VERONA, roj. 11. 1. 1930 v Primožu na Pohorju, SO Radlje ob Dravi stanujoča v Slovenj Gradcu, Celjska c. 21, zaposlena v tozdu Nova oprema od 2. 7. 1962 na delovnih opravilih delavke v skladišču materiala, je v tozdu združevala delo 25 let in se je upokojila z 31. leti delovne dobe, dne 12. 8. 1987.

DOKAJ MARIJA, roj. 16. 5. 1938 v

Radušah, SO Slovenj Gradec, stanujoča v Slovenj Gradcu, Celjska c. 29, zaposlena v tozdu Nova oprema od 15. 4. 1959 na delovnih opravilih šivilje, se je invalidsko upokojila 25. 10. 1987 in je združevala delo pri tozdu 28 let.

ŠTAMULAK ANTONIJA, roj. 16. 1. 1943 v Starem trgu, SO Slovenj Gradec, stanujoča v Starem trgu št. 255, zaposlena v tozdu Nova oprema od 29. 9. 1961 na delovnih opravilih tapetnika. V tozdu je združevala delo 27 let in se invalidsko upokojila 15. 11. 1987.

DUNAJ JANKO, roj. 27. 6. 1926 v Lukavcih, SO Ljutomer, stanujoč v Slovenj Gradcu, Partizanska pot 10, zaposlen v tozdu Nova oprema 14 let, se je redno upokojil s 40. leti delovne dobe, dne 28. 6. 1987. Opravljal je delovno opravilo vodje poslovno informacijske službe.

KOBOLT VLADO, roj. 12. 6. 1948 na Legnu pri Slovenj Gradcu, SO Slovenj Gradec, stanujoč na Legnu št. 69, zapo-

slen v tozdu Nova oprema 14 let na delovnih opravilih skladiščnega delavca. Invalidsko se je upokojil 28. 2. 1987 z 14. leti in 6 mes. delovne dobe.

MLINŠEK VIKTORIJA, roj. 10. 4. 1938 v Starem trgu, SO Slovenj Gradec, stanujoča v Starem trgu št. 275, zaposlena v tozdu 28 let, se je invalidsko upokojila dne 15. 5. 1987. Opravljala je delovno opravilo tapetnika.

Vsi delavci in delavke, ki so se invalidsko upokojili v letu 1987 so bili vestni, marljivi in pridni delavci ter so s svojim delom in s svojo strokovnostjo mnogo prispevali k razvoju tozda Nova oprema in se jim zahvaljujemo za vse, kar so stori-li dobrega za kolektiv. Želimo jim, da bi bili še mnogo let zdravi in srečni ter uživali zaslužen invalidsko upokožitev.

Ravno tako želimo še veliko zdravja Janku DUNAJU, ki je eden redkih iz tozda Nova oprema, ki je bil redno upokojen.

Štumulak Antonija

Dunaj Janko

Kobolt Vlado

Mlinšek Viktorija

Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov v letu 1988

Koroška kmetijska zadruga Slovenj Gradec seznanja združene kmete, da bo znašala obveznost oziroma prispevek, ki ga je dolžan zavarovanec plačati za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v letu 1988 po posameznem zavarovalnem razredu v naslednji višini:

zavarovali razred	I	420.516,— din
	II	504.612,— din
	III	588.720,— din
	IV	714.876,— din
	V	841.032,— din
	VI	996.660,— din
	VII	1.594.644,— din
	VIII	2.391.972,— din
	IX	3.189.288,— din
	X	3.986.616,— din

Indeks porasta 1988/1987 znaša 276 %.

Višina prispevka je izračunana na podlagi pokojninskih

osnov, ki jih je določila Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SRS in na podlagi trenutne veljavne prispevne stopnje za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Če se bodo prispevne stopnje med letom spremenile, so možni popravki posredovanega izračuna.

Vsi zavarovanci lahko izberejo drugačno osnovo za zavarovanje do 31. marca.

Zato pozivamo vse zavarovance, da do 31. marca svoji TZO sporočijo, kateri zavarovalni razred bodo izbrali, drugače bodo zavezanci po lanskem razredu, izračunanem na letošnje osnove.

Prispevek za dokup pokojninske dobe v letu 1988 bo predvidoma znašal 1.139.028,— din.

Prispevek, ki so ga združeni kmetje dolžni plačati za uresničevanje pravic do porodniškega dopusta v letu 1988 znaša 50.000,— din. Ta znesek je določen začasno, ker se med letom osnove za izračun spreminjajo.

Jože Krevh

SMUČANJE 1988

Letos je TIP Otiški vrh organiziral tekmovanje v veleslalomu 15. februarja na Kopah. To je bilo tudi izbirno tekmovanje za sodelovanje na Lesariadi 88.

Progo na Pungartu je pravilno prevozilo 121 smučarjev in 15 smučark. V starejši kategoriji nad 45 let je bil med moškimi najhitrejši Franc Plešec iz Črne, v kategoriji od 35 do 45 let Ivan Srebre iz Črne, v kategoriji od 26 do 35 let Bojan Pustoslemšek iz delovne skupnosti in v najmlajši kategoriji do 25 let Adi Rošar iz TOK Slovenj Gradec.

Pri ženskah so bile najhitrejše: Erika Razdevšek iz TIP Otiški vrh v kategoriji na 45 let, Marija Miheljak iz DSSP v kategoriji od 35 do 45 let, Irena Kolar iz TP Prevalje od 26 do 35 let in Olga Pogorevčnik iz TOK Slovenj Gradec v kategoriji do 25 let.

Ekipno so bili doseženi rezultati:

moški

mesto TOZD

1. Gozdarstvo Črna
2. TIP Otiški vrh
3. DSSP
4. TOK Slovenj Gradec
5. TOK Ravne
6. Gozdarstvo Radlje
7. Gradnje Slovenj Gradec
8. Tovarna pohištva Pameče
9. Nova oprema
10. TSP Radlje — Podvelka
11. Transport in servisi
12. Gozdarstvo Mislinja
13. Žaga Otiški vrh
14. TOK Radlje
15. Žaga Vuhred
16. Blagovni promet
17. TSP — Podvelka
18. TP Prevalje

ženske

1. DSSP
2. Nova oprema
3. TOK Slovenj Gradec
4. TP Prevalje
5. Gradnje
6. TIP Otiški vrh
7. TSP Radlje — Podvelka
8. Blagovni promet
9. TP Pameče

I. R.

NOVI KLUBSKI PROSTORI

Klubske prostore slovenjegraških upokojencev je otvoril najstarejši občan občine Slovenj Gradec 97-letni Franjo Zemljič foto: F. Jurač

V pritličju te zgradbe na Sejmiški v Slovenj Gradcu so upokojenci dobili svoje klubske prostore. Dolgoletna želja slovenjegraških upokojencev je tako uresničena. Foto: F. Jurač

Zlata poroka pri Zg. Kotniku

IVAN IN ANGELA STA SI OBLJUBILA ZVESTOBO

Ivan in Angela Andrejč: »Želiva si le zdravja,« foto: F. Jurač

Zlato poroko, visok življenjski jubilej — 50-letnico zakonskega življenja doživljajo in slavijo le redki zakonski pari. Tak jubilej sta dočakala tudi Ivan in Angela Andrejč iz Vodriža. V krogu svojih šestih otrok, 18 vnukov, 5 pravnukov, številnih prijateljev in sosedov sta 13. februarja praznovala zlato poroko.

Življenjska pot zlatoporočencev je bila veskozi trda in težka. Ivan Andrejč se je rodil 4. marca 1907 leta na Arnežnikovi kmetiji na Graški gori, kjer je že kot desetletni fant moral prijeti za vsako delo, pasel je ovce po gozdovih Graške gore in v tem času končal tudi sedem razredov osnovne šole. Šest let pozneje pa se je 9. maja 1913 v Dravogradu rodila materi samohranilki njegova žena Angela. Tudi ona ni imela lepe mladosti. Spremljalo jo je le trdo delo in garanje.

Zlatoporočenca Ivan in Angela Andrejč sta si na Zg. Kotnikovi kmetiji lepo uredila zakonsko ognjišče, za tiste čase lepo in pridno gospodarila in vzgajala svoje otroke v pridne in poštene. Med NOB sta se tako Ivan kot Angela vključila v narodno osvobodilni boj.

Njegova kmetija je bila znano in varno zatočišče partizanom. V njej so se shajali partizani, terenci in borci NOV, med njimi pa je bil tudi spomeničar Ulrih Tone-Kristl. Septembra leta 1943 je bil na Andrejčevi domačiji ustanovljen prvi odbor OF na tem področju. Člana tega odbora sta bila tudi Ivan in Angela. Leta 1944 pa je bil pri Andrejčevih 14-dnevni seminar SKOJA. Omeniti velja, da je imel Ivan na svoji kmetiji dobro skrito zaklonišče, v katerem so se zdravili ranjeni borci 14. divizije in ga sovražnik ni odkril. Za sodelovanje v NOB sta Ivan in Angela prejela državno odlikovanje »medaljo zasluge za narod« in druga priznanja.

Danes, na jesen življenja zlatoporočenca živita pri sinu Ivanu, kateremu sta pred leti prepustila kmetijo. Z zdravjem sta zadovoljna in po svojih močeh tudi pridno pomagata pri vsakodnevem gospodarjenju z delom in nasveti.

Želimo jima še vrsto let zdravja in sreče, z željo, da bi dočakala biserno poroko.

F. Jurač

ANDREJ MEŽNARC

Mnogo prezgodaj in vse prehitro se je iztekla življenjska pot Andreju Mežnarcu iz Male Mislinje. Težko je bilo spoznanje, da je Andrej moral kloniti tako zgodaj pod težo bolezni, ki mu je črpala življenjsko moč in vedrino. Njegova življenjska pot je stekla 11. 11. 1930 leta pri Inčkarju, kjer je bilo v družini pet otrok. Ni mu bilo dano, da bi se izučil poklica, zato je že kot mlad fant odšel med gozdne delavce v pohorske gozdove. Delo gozdnega delavca je z vso ljubeznijo opravljal in nikoli in nikdar mu ni bilo težko, če je moral odhajati na svojo delovno mesto peš, tudi po več ur daleč. Zadnja leta pa je sekirno in žago v gozdu zamenjal za traktor in je več let opravljal delo traktorista.

Bil je poročen in z ženo Marijo sta vzgojila pet otrok ob trdem delu in skromnem kosu kruha.

Danes Andreja ni več. Vsi, ki smo ga poznali ga bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

F. Jurač

DOMINIKU KREVVHU — MINIJU

Že 20 let te zemlja krije v gomili tihi mirno spiš srce tvoje več ne bije a z nami vedno še živiš. Res da čas celi rane a spomin na te in delo tvojih pridnih rok nikoli ne bo zbledelo. vsi tvoji

TINE SPESNY

Kot da bi bil še včeraj med nami — tako je živ spomin nanj v srcih vseh, ki smo ga imeli radi!

ALOJZ POGOREVC

Po dolgi in težki bolezni je 22. decembra 1987 umrl Alojz Pogorevc, Mutnikov oče iz Srednjega Doliča pri Mislinji. Pred skoraj osmi leti ga je težka in neozdravljiva bolezen priklenila na bolniško posteljo in mu spodrezala korenine ži-

vljenja. Pokojni Alojz Pogorevc se je rodil 22. januarja 1915 v Hudinji pri Vitanju. Ker je že mlad kazal veselje do zemlje in grunta, je prišel na Mutnikovo posestvo, na katerem je vzorno in pridno gospodaril. Veliko skrbi in dela pa je pokojni Alojz posvečal živini in v njegovem hlevu so vedno stali lepi in rejeni voli, s katerimi je dolga leta prevažal les iz pohorskih gozdov. Delo, ki ga je opravljal z volmi, ni bilo lahko, pa vendar tega je Alojz opravljal z veseljem. Bil je dobrega in plemenitega srca, rad je pomagal tudi drugim, zato so ga vsi, ki so ga poznali in z njim delali, tudi spoštovali.

Naj mu bo lahka domača zemlja!
F. Jurač

RADETU NIKOLIČU V SLOVO

Prijatelj naš, za vedno si odšel,
v hladno zemljo, ki te je pokrila,
ti bister um in vso telo prekrila,
a nekdanj z nami rad si bil vesel.

Premnogim kmetom bil si ti poznan,
so kmečka dela tebe veselila,
so dela ta ti v srcu moč razvila,
zato si bil kot trden mož poznan.

Da si kiparil dobro, vemo vsi,
a skromno si življenje si izbral,
pomoč ponudit' vsakomur si znal,
to cenili smo le prijatelji.

Lahko o tebi pisal bi roman,
tvoje življenje pestro je bilo,
čeprav kakor po maslu vse ni šlo,
a vemo vsi, nisi živel zaman.

V spominih naših vedno boš ostal,
premnogi te ne bomo pozabili,
v spominih te imet' smo vsi sklenili,
zaslužil to si in tako je prav.

Zlatko Škrubej

SPOMIN

Minilo je leto dni težkih trenutkov, odkar nas je za vedno zapustila naša draga mama in bica

BERNARDA CERKOVNIK Spodnja Marotova iz Završ

Boleče odmeva praznina v naših srcih in tudi dom je prazen.
Vsem, ki se je še spominjate — hvala!

Hčérke z družinami

ZAHVALA

Ob vse prerani izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

ANDREJA MEŽNARCA iz Male Mislinje

se vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje, najlepše zahvaljujemo. Prav lepa hvala Lesni TOZD Transport in servisi, vsem sošedom, ki so nam kakorkoli pomagali v najhujših trenutkih. Hvala govorniku Ivanu Krenkerju za ganljivo izrečene besede slovesa ob odprtem grobu, pevcem društva upokojencev Mislinja ter g. župniku Tinetu Tajniku za pogrebni obred.

Žalujóči: žena Marija, otroci Stanko, Ivan, Jože, Sonja in Majda z družino.

Pročelje poslovne stavbe TOZD in TOK gozdarstvo Radlje foto: Matevž Čarf

Bošnikova smreka; v ozadju Bošnikova domačija, foto: Matevž Čarf

MISLINJSKA GOZDNA ŽELEZNICA

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Med vojno je železnica obratovala. Lastnik je bil okupator. Zaradi zavednih delavcev na progi je koristno služila tudi pohorskim partizanom. Po njej so po pripovedovanju nekdanjih prebivalcev prevažali celo ranjence v partizansko bolnico Planiko, ki je bila med NOB v Žvajgarjevem jarku, pred Komisijo, v Žlebcah. Druga sanitetna postaja pa je bila nad Glažuto v Čukovi peči. Bila je vkopana v zemljo. Domačina iz Glažute Pikonajeva Rudi in Marija Seitl sta pripovedovala, da so po železnici neko noč pripeljali ranjenca. Marijin oče ga je sprejel pod streho. Ob dveh ponoči pa ga je z voli odpeljal do dogovorjenega mesta. Nihče jim ni povedal, kam so ga potem odnesli. Verjetno v bolnico. Obveščevalna služba je v teh krajih imela zelo preproste pripomočke. Perivniki, na katerih so ženske ob potoku prale, so z nogami navzgor opozarjali partizane, da je v bližini sovražnik.

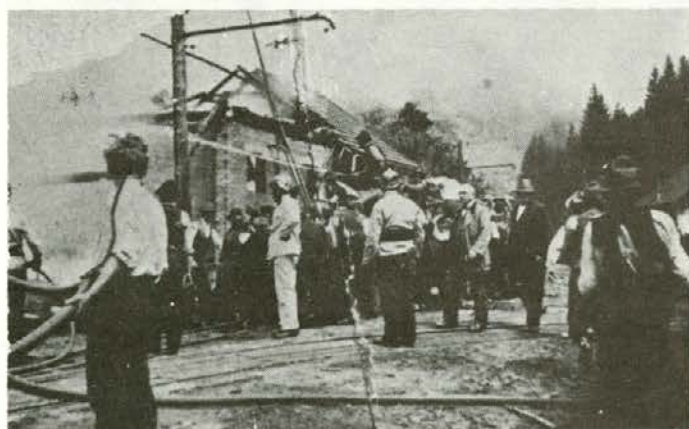
Po železnici so prevažali papir in ostalo opremo za partizansko tiskarno SOVA in za partizanske čevljarke in krojaške delavnice, pa živež za partizane. Pripeljali so tudi les za izgradnjo bunkerjev, bolnic, tiskarne in delavnice. Po napadu partizanov na tovarno lepenke so partizani odpeljali navzgor koristni material, ki so ga zaplenili okupatorju.

V Komisiji so pekle gospodinje kruh za partizane.

Globel, v kateri so bile skrite tiskarna in delavnice, se imenuje Pinterica.

ŽELEZNICA JE ODSLUŽILA

Železnica je obratovala več kot pol stoletja. Čeprav so veliko rezervnih delov naredili kar v mislinjskih kovačnicah, rezervnih delov ni bilo dovolj. Stroji so bili iztrošeni. Velika neurja so raznesla del proge, ki so jo komaj popravili. Lokomotive so večkrat obstale. Vzdrževanje je že močno bremenilo dohodek.

Gorela so skladišča tovarne lepenke. Na sliki vidimo železnico in industrijski tir v tovarno

Zmogljivost je bila premajhna. Zaradi ozke soteske je bil dostop do gozdov za druga transportna sredstva nemogoč. Potrebno je bilo povečati mrežo gozdnih cest. Maja leta 1957 se je uprava gozdnega gospodarstva odločila, da ukine železnico, namesto te pa zgradi moderno kamionsko cesto. Gradili so od zgoraj navzdol. V tej smeri so razdirali progno. Vse, kar je služilo železnici: lokomotive, tirnice, pragove, so prodali v Makedonijo.

Z velikim veseljem bi si ogledali to v naravni velikosti. Namesto tega pa smo le s težavo našli nekaj slik, ki so jih nekdanji delavci, ki so delali na progi, še imeli.

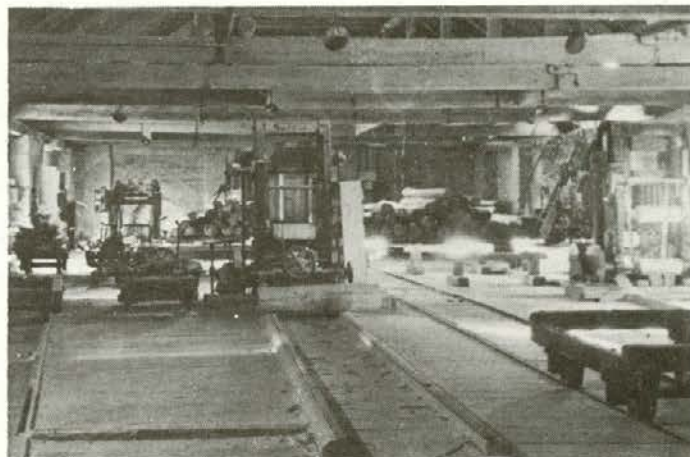
Ljudje so bili ob ukinitvi proge različno razpoloženi. Bili so navezani nanjo in ni jim bilo vseeno kaj se dogaja. Hkrati pa so vedeli, da se morajo sprijazniti s tem. Spet drugi so se ceste veselili. Nekateri so bili v skrbeh za zaslužek, saj so mislili, da bodo brez zaslužka, da bodo traktorji odvzeli kruh voznikom z voli. Kmalu pa so se prepričali, da jim je cesta omogočila boljše življenje. Ni bilo treba več pridelovati sena za vole, ni bilo potrebno vstajati zjutraj ob enih, da bi jih nahranili. Vsi so dobili delo v gozdu. Hrano in drugo so jim z džipi in tovornjaki vozili v Komisijo in Glažuto. Veliko mladih si je nakupilo kolesa in mopede.

Pot je bila s kolesom ali mopedom zopet krajša.

Sedaj po tej cesti vozijo les veliki tovornjaki. Ljudje so se iz Komisije in Glažute izselili. V dolini pa so si zgradili domove.

Ostalo je le nekaj bližnjih domačij. Otroci so od 8 do 12. V šolo v Mislinjo se vozijo z avtobusom.

Iz poslopjaj gozdarskih domačij so nastali vikendi in poslopja za oddih delavcev.

Žaga v notranjosti. Vidijo se ostanki železnice — tirnice in vagončki

Skupinski posnetek je nastal pred naloženim vagončkom

Žaga v Mislinji

ZGODILO SE JE MED VOŽNJO

Med gosti in med delavci gozdne uprave so bili tudi bolj predrzni in divji vozniki. Hitra vožnja je bila zelo nevarna in se je včasih končala v strugi Mislinje. Tam sta se znašla vagonček in voznik. Hujših posledic takih nesreč ni bilo.

Vozili smo hmelovke. Bil je meglen jesenski dan. Proga je bila mokra in spolzka. Zavore niso dobro prijemale. Naložili smo tri vagonce in jih v razdalji petdeset metrov spustili v dolino. Zadnjemu vagončku je popustila zavora. Zavirač je skočil z vagona, ki je z veliko hitrostjo drvel za ostalima dvema. Zavirača prednjih vagonov sta še pravi čas opazila grozečo nevarnost. Zavrla sta, kolikor sta mogla in skočila z vagona. Bil je silovit nalet. Vagoni so iztirili in se prevrnili. Zavirači so na veliko srečo ostali nepoškodovani. Veliko dela in truda je bilo potrebno, da so bili vagončki zopet naloženi in pripravljeni za pot v dolino.

Na progi so se znašli tudi nagajivci. Bilo je pred vojno. Žene in dekleta iz Mislinje so prišle s planine, kjer so pogozdovale. Bile so utrujene, zato jim je eden od zaviračev dovolil, da so se peljale na vagonu v dolino. Nagajivec, ki mu to ni bilo prav po godu, je del proge namazal z oljem. Zavore niso prijetele in vagonce je začelo pospeševati. Zavirač, ki je situacijo pravilno ocenil, jih je prepričeval, da se bo hitrost kmalu zmanjšala. Bile so tako prestrašene, da so poskakale z vagona. Izid dogodka je bil tak, da so med poškodbami bili tudi zlo mi. Zvirač pa se je malo više ustavil z vagonom živ in zdrav.

Vsi, ki so se le priložnostno kdaj vozili po progi navzdol, pripovedujejo, da jih je bilo med vožnjo strah.

Velikokrat so se lovci vozili na lov v pohorska lovišča. Prijateljca sta se odpravila na lov na gamsa. Lov je bil neuspešen. Na lov v planino sta se peljala z osebnim vagonom, ki sta ga pustila ob progi. Navzdol sta vozila, kot ponavadi, zelo hitro. Kar naenkrat sta v ovinku naletela na celo kompozicijo, ki je peljala navzgor. Ničesar nista mogla storiti. Počilo je. Vagon s potnikoma je vrglo s proge. Pri padcu se je enemu zlomila puška. Telesnih poškodb ni bilo.

Ob progi so se včasih topli srnjaki tako srdito, da niso slišali vagonov, ki so s precejšnjim hrupom drveli v dolino.

Nagajivci so skupinam lovcev radi ponagajali. Na lesene obloge zavor so nabili svinjske kože, ki so povzročile, da so zavore mazale progo namesto, da bi zavirale.

Večina vprašanih prebivalcev se dobro spominja dogodka, ko so se svatje po poroki peljali po progi domov. Popustil je most. Vsi so z lokomotivo vred padli v vodo. Bilo je več poškodovanih. Eden je poškodbam podlegel.

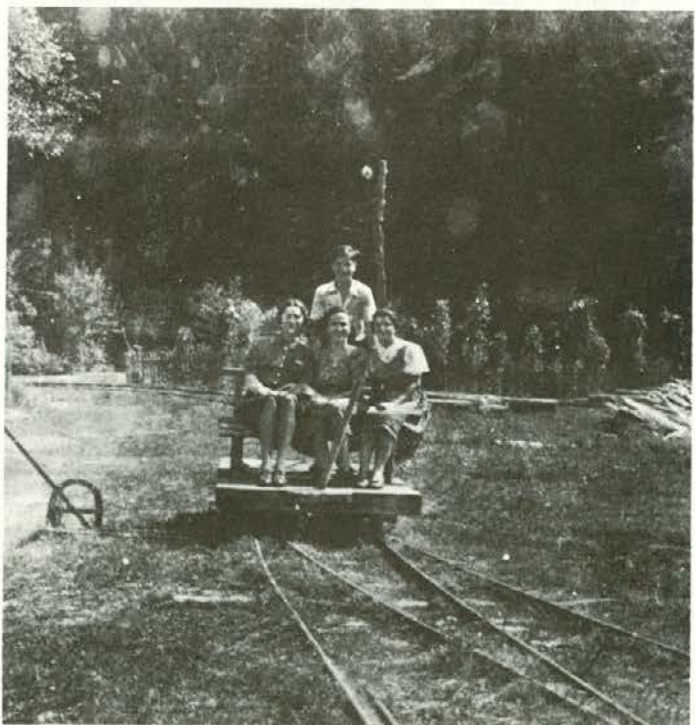
Nasploh pa ugotavljajo, da je bilo nesreč na progi malo, čeprav je bila vožnja zelo nevarna.

Naše mame so bile v tistih časih še dojenčki

Še nekaj hlodov in vagonček bo naložen

Slikanje na vagončku za prevoz oseb je bilo za tiste čase zelo moderno, danes pa je to le še zgodovinska znamenitost

Za opis zanimivejših dogodkov in podatkov v zvezi z ozkotirno železnico sem prosila svojo babico. Kljub zavidljivi starosti 92 let, mi je natrosila mnogo podatkov. Ves čas obratovanja je živela v gozdarski koloniji v Komisiji. Skozi njeno kuhinjo je bila med NOB pot do partizanske tiskarne.

Anita 8. a

Imam občutek, da živim v času, ko lokomotiva še vozi v Mislinjski jarek. Moj ded, ki je bil zavirač »bremzar«, mi je veliko povedal.

Saša 8 c

Kadar hodim po poti, kjer je bila nekoč proga, kar nehote iščem njene sledove.

Nataša 8. c

Spomladi si bomo pokrajino, po kateri je bila speljana proga, še enkrat ogledali.

mentorica

UPORABLJENI IZRAZI:

fužina — topilnica železa, kovačnica žebeljev
 novina — goloseki, na novo pridobljena zemlja za obdelovanje
 bremzarji — zavirači na vagončkih
 holferon — pomožna centrala
 Komisija — gozdarsko naselje ob koncu železnice
 Glažuta — gozdarsko naselje pred Komisijo desno od proge. Na teh mestih so bile v preteklosti pohorske steklarne.

ZAKLJUČEK

Železnica je po osvoboditvi prišla v last gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, ki je danes v sestavu LESNE Slovenj Gradec. Ukinilo jo je zaradi dotrajanosti, nerentabilnosti, zaradi modernizacije mreže gozdnih cest. Mislinjski jarek, njegove prebivalce pa je povežalo z večjim krajem Mislinjjo z lepo, široko makadamsko cesto.

Dogodki, ki so jih zapisali učenci naše šole po pripovedovanju ljudi, ki so živeli v teh obročnih krajih pred vojno in še nekaj let po njej in ki so bili povezani z železnico in njenim življenjem, so resnični. Čeprav je bila vožnja za osebe po železnici neprimerna, nevarna in tudi zabranjena, je bila edina vez v dolino, zato so bili nanjo čustveno navezani. Po letu 1960 se je udrl plaz izseljevanja ljudi, ki so najboljši del življenja — otroško in mladost prebili v teh krajih brez trgovin, glasbe, diska, toda s srcem drug za drugega. Pripravljeni so bili pomagati sočloveku ob vsakem vremenu. Povezovala jih je samota in dolgi zimski večeri. Doživetja ob železnici so bili edini dogodki, ki so si jih pripovedovali in jih doživljali.

Tudi vse vragolije, čeprav malce nepremišljene, okrog vožnje z železnico, niso bile zlonamerne.

»Premzarji«, ki so bili dobro izurjeni in večji svojega dela, so bili prepričani, da se zaradi njihovih šal, ne more prav nič hudega zgoditi.

mentorica
 Alenka Čas

Skupinski posnetek delavcev na žagi

Skladišče lesa pred žago v Mislinji

Prof. dr. Dušan Mlinšek: sestavljalec gozdno gospodarskega načrta Mislinja 1955—1964
 Kronika: Gozdarstvo v Mislinji
 Angelos Baš: Gozdni in žagarski delavci na južnem Pohorju v dobi kapitalistične izrabe gozdov
 Franjo Baš: O železarstvu v Mislinji
 Med Peco in Pohorjem: Ob 20-letnici gimnazije Ravne
 Delavski muzej Ravne na Koroskem
 Viharnik

Ustni viri: Milan Tretjak — dipl. ing. gozdarstva
 Jože Tretjak — logar
 Franc Blatnik — gozd. tehnik, upokojenec
 Poldika Bezljaj — oec., upokojenka
 Ivan Golob — odpravnik lesa, upokojenec
 Dominik Pungartnik — logar, upokojenec
 Franc Mencinger — zavirač, upokojenec
 Peter Arizovnik — zavirač, upokojenec
 Franc Klemenc — obratovodja na žagi
 Matevž Čarf — taksator, upokojenec; zbiralec etnološkega materiala
 Rudi Seitl — gozdar, upokojenec
 Kristina Založnik — prebivalka Komisije (92 let), sedaj je v Mislinji
 Franc Založnik — gozdar, upokojenec, KOHOV v Komisiji
 Aojz Krivograd — prof. zgodovine, ravnatelj Delavskega muzeja na Ravnah
 Slavka Pačnik — Štamuličeva v Mislinjskem jarku
 Marija Seitl — prebivalka v Glažuti — Pikenejeva, sedaj je v Mislinji
 Julka Gros — prebivalka v Mislinjskem jarku
 Marija Rošer — prebivalka v Mislinjskem jarku
 Sabina Kralj
 Maks Jaš — sin delavca v el. centrali

OBVESTILO

LESNA Slovenj Gradec, TOZD Blagovni promet, prodajna Pameče obvešča, da lahko kupite manjvredne — znižane proizvode in tudi proizvode rednega proizvodnega programa na sedežih TOZD ob naslednjih dnevih:

— IVERNE PLOŠČE na TOZD TIP Otiški vrh vsak torek in soboto od 7. do 12. ure

— VRATNA KRILA na TOZD TP Prevalje vsak četrtek od 7. do 12. ure

— OBLAZINJENO POHIŠTVO in VZMETNICE na TOZD Nova oprema Slovenj Gradec vsako 1. in 3. sredo v mesecu od 10. do 17. ure

Vse ostale informacije lahko dobite v prodajalni Lesne v Pamečah, tel.: 841-240 in 841-497

F. Jelen

KOROŠKA PARTIZANSKA POTA

Med drugimi bolj ali manj znanimi našimi aktivnostmi za ohranjanje izročil iz NOB in spoznavanje koroške krajine ter njenih nesebičnih prispevkov k zmagi nad fašizmom smo skupaj z osrednjim Odborom koroških partizanov Ljubljana in Zvezo koroških partizanov Celovec pristopili k ustanavljanju javk, kjer so se partizani često oglašali in zadrževali. Izbrali smo jih s pomočjo krajevnih organizacij ZZB NOV v občinah Slovenj Gradec, Dravograd, in Ravne na Koroškem. Iz te zamisli bo nastala svojevrstna transverzala, saj bo na vsaki javki (postojanki) oštevilčena štampiljka, za vsakega udeleženca te poti pa bo na razpolago poseben vodič (zloženka) z imenom JAVKA BREZ HAJKE. Udeležencem bodo za določeno število obiskanih javk podeljene posebne značke. Naj povemo še to, da bo ta transverzala ne le spominska pot, temveč bo pomembna za razvoj kmečkega turizma pri nas.

Da bi to zamisel čim temeljiteje izpeljali, pozivamo in prosimo vse bralce tega glasila, da seznam skrbno pregledajo in nam sporočijo svoje pripombe, če smo katero od zasluženih postojank še izpustili ali kako drugače naredili napako. Vse vaše tehtne predloge bomo pred izdajo vodiča še lahko upoštevali in vam bomo zanje skrajno hvaležni!

V seznamu so domača imena domačij in kjer je bilo partizansko ime, je zapisano tudi to.

Zap.

št. Ime in naslov javke

1. Koroški pokrajinski muzej revolucije Slovenj Gradec, Gl. trg
2. Žumprova domačija, Vrhe 69, Slov. Gradec, »Pri pečenki«
3. Domačija Slemenik, Vrhe 51, Slovenj Gradec, »Pri črešnjici«
4. Domačija Zabel, Vrhe 35, Slovenj Gradec, »Pri Gašperju«
5. Domačija Hovnik, Sele 8, Slovenj Gradec, »Pri smreki«
6. Osnovna šola Sele — Vrhe, Slovenj Gradec
7. Domačija Hovnik, Sele 27, Slovenj Gradec, »Pri starčku«
8. Domačija Zagerčnik, Gornje Sele 40, Slov. Gradec »Pri veliki lipi«
9. Domačija Lesnik, Gornje Sele, 36, Slov. Gradec, »Pri Tončki«
10. Občinski odbor ZZB NOV Dravograd
11. Sabodinova domačija, Libeliška gora, Dravograd
12. Mežnarjeva domačija pri sv. Neži, Dravograd
13. Nacesnikova domačija, Brdinje 42, Ravne na Kor., »Pri švajcu«
14. Rimski vrelec gestapovska mučilnica, Kotlje, Ravne na Kor.
15. KO ZZB NOV Kotlje — Sedež okrožja Dravograd, Kotlje, Ravne na Kor.
16. Domačija Ivartnik, Podgora 38, Ravne na Kor., »Pri čebelnjaku«
17. Lobasova domačija, Podkraj 10, Ravne na Kor., »Pri Hostniku«
18. Domačija Navršnik, Navrški vrh 7, Ravne na Kor., »Pri šmornu«
19. Domačija Spodnji Lečnik, Tolsti vrh 23, Ravne na Koroškem
20. Domačija Jaznikar, Zelenbreg 16, Ravne na Kor., »Pri jazbecu«
21. Domačija Račel, Zelenbreg 11, Ravne na Kor., »Pri treh Mickah«
22. Domačija Rakitnik, Breznica 7, Prevalje, »Pri kreglno«
23. Domačija Derviš, Stražišče 32, Prevalje
24. Osnovna šola Franja Goloba, Prevalje
25. Domačija Lagoja, Kot 3, Prevalje, »Pri moštu«
26. Domačija Pečnik, Kot 9, Prevalje, »Pri Urški«
27. Krajevni odbor ZZB NOV Leše, Prevalje
28. Domačija Andrej, Onkraj Meže 14, Mežica, »Na sedlu«
29. Domačija Ladnik, Plat 11, Mežica
30. Krajevna skupnost Mežica
31. Poljana (Golfturnist Penzion Poljana) Prevalje

32. Domačija Dvornik, Šentanel 24, Prevalje, »Pri hruški«
33. Domačija Ploder, Šentanel 3, Prevalje, »Pri očkanu«
34. Domačija Kralj, Dolga brda 38, Prevalje
35. Domačija Enci, Podkraj pri Mežici, Mežica
36. Delavski dom Žerjav, Črna na Koroškem
37. Krajevni odbor ZZB NOV Črna na Koroškem
38. Domačija Maligij, Javorje 12, Črna na Koroškem, »Doma«
39. Domačija Počev, Javorje 13, Črna na Koroškem, »Pri šmornu«
40. Domačija Permašek, Ludranski vrh 6, Črna na Koroškem, »Pri srnjaku«
41. Domačija Prevolnik, Ludranski vrh 10, Črna na Koroškem »Pri petelinu«
42. Domačija Jedlovc, Ludranski vrh 15, Črna na Koroškem, »Pri treh jabbkah«
43. Domačija Končnik, Ludranski vrh 23, Črna na Koroškem »Na hribu«
44. Domačija Stane, Ludranski vrh, 26, Črna na Koroškem
45. Domačija Osojnik, Bistra 11, Črna na Koroškem
46. Domačija Plaznik, Bistra 6, Črna na Koroškem
47. Domačija Prevržen, Bistra 15, Črna na Koroškem, »Pri brkotu«
48. Domačija Ratih, Bistra 17, Črna na Koroškem, »Pri Pavelnu«
49. Domačija Haderlap, Koprivna 51, Črna na Koroškem, »Hribernik«
50. Domačija Hed, Koprivna 52, Črna na Koroškem, »Pri golažu«
51. Domačija Puc, Koprivna 2, Črna na Koroškem, »Pri jagru«
52. Domačija Zdovc, Koprivna 33, Črna na Koroškem
53. Domačija Ledrovec, Koprivna 25, Črna na Kor. »Na vrhunu ali pri Katrci«
54. Domačija Končnik, Topla 11, Črna na Koroškem
55. Domačija Najbrž, Podpeca 46, Črna na Koroškem
57. Domačija Šumah, Podpeca 10, Črna na Koroškem, Pod sedlom«

V seznamu so zajete samo javke (postojanke), kjer se bo nahajala štampiljka. Obiskovalci bodo na sami javki seznanjeni z bližnjimi spominskimi točkami, s posebnim opisom kot na primer pri zap. št. 30. Krajevna skupnost Mežica. Tam boste ob delovnem času našli poleg štampiljke kratek opis napada I. Koroškega bataljona na Mežico, in da na stavbi narodnega doma najdete spominsko ploščo o tem dogodku. Pred domom v parku stoji spomenik padlim za svobodo v letih 1918—1919 in 1941—1945 ter doprni kip narodnega heroja Franca Pasterka — Lenarta, pa opis spominskega obeležja na »Štengah« nad Mežico, posvečenega padlim borcem VOS-OF in VDV-NO. Prav tako pod zap. št. 31. Poljana v Golf turistovem penzionu Poljana boste lahko izvedeli, da tam v bližini stojijo spomeniki zadnjih bojev druge svetovne vojne. Takšne in podobne opise spominskih točk boste našli še pri nekaterih drugih javkah, ki vas bodo seznanjali z različnimi dogodki med NOB.

Tajnik Področnega odbora
koroških partizanov
Ravne na Koroškem
Gregor Burjak
Leše 62, Prevalje
(telef. št. 851-643)

Kmečka logika

Zdaj je že več kot dvajset let od tega, ko sva s tov. Suškom šla v revir Jernej nad Muto. Namen najinega obhoda je bil ogled nove ceste v Prevolovem jarku. Po tem jarku teče precej močan potok, ki je še pred drugo svetovno vojno poganjal preko deset vodnih mlinov. Nekaj let po drugi svetovni vojni jih je ostalo le še nekaj, med njimi tudi Skukov mlin. Ko sva s tov. Suškom šla po novi cesti, ki se je vila kakih petdeset metrov nad jarkom, se je pri Skukovem mlinu proti nama z močnim lajanjem zaganjal srednje velik pes.

Da bi utišal psa, sem proti njemu vrgel nekaj kamnov. Med tem je stopil iz mlina gospodar in dejal:

»Zakaj pa mečete kamenje na mojega psa?« Brez, da bi pomislil, sem mu odgovoril: »Zakaj pa laja na naju!« Kmet je v svoji zdravi kmečki logiki odvrnil: »Ja, gospod, kaj pa vi mislite, zakaj je pes. Pes je zato, da laja!« Na to pametno besedo nisem imel več odgovora. Šla sva naprej in se pogovarjala o zdravi kmečki logiki.

Nekaj mesecev pozneje sva spet šla s tov. Suškom na Pernice v Čičkovo. Pot naju je zanesla mimo kmeta Planšaka na Mlakah. Na dvorišču pred hlevom je mlad fant, morda jih

je imel deset, sekal steljo. Ko sva prišla do njega, je naju s pogledom samo malo ošvrknil in sekal naprej. Ne vem, kaj mi je prišlo, da sem mu rekel: »Kaj naju ne boš pozdravil?« Tedaj se je fant vzravnil in z ostrim pogledom obrnil proti nama in dejal: »Saj nisem jaz prišel k vam, pač pa sta vidva prišla k nam! Tisti, ki pride k hiši, mora prvi pozdraviti, pa naj bo mlad ali star.«

Kaj sva hotela, lepo sva rekla: »Dober dan.« Fant pa je odgovoril:

»Bog daj.« Med potjo naprej proti Čičku sva se potem še pogovarjala o tem fantu, ki naju je spravi v zadrego.

Danes je ta fant že resen in priden kmet.

Simon Štruc

PREDLOG ODKUPNIH CEN GOZDNIH SORTIMENTOV

od 1.3. 1988 dalje

<u>gozdni sortiment</u>						
<u>iglavci</u>			<u>cena 1.1. 88</u>	<u>cena 1.3. 88</u>	<u>% povišanja</u>	
smreka	F		65 000	85 000	130,7	
	F II		48 000	63 000	131,3	
	L		46 000	56 000	121,7	
	H I		42 000	50 000	119,0	
		II		32 000	42 000	131,3
		III		42 000	32 000	133,3
bor	F		70 000	90 000	128,6	
	L		51 000	65 000	127,5	
	H I		42 000	54 000	128,6	
		II		32 000	42 000	131,3
		III		24 000	32 000	133,3
	macesen	F		76 000	98 000	128,9
L			54 000	70 000	129,6	
H I			43 000	56 000	130,2	
		II		32 000	42 000	131,3
		III		24 000	32 000	133,3
drogi smreka in bor		6 m		46 000	59 000	128,3
	7 m		46 000	59 000	128,3	
	8 m		46 000	59 000	128,3	
	9 m		42 000	59 000	140,4	
	nad 9 m		51 000	65 000	127,5	
	" 11 m		70 000	75 000	107,1	
	ostali tehnični les		36 000	43 000	119,4	
okroglice		36 000	43 000	119,4		
celulozni les I.kv.		30 000	32 000	106,6		
	II. kv.		20 000	20 000	/	
celulozni les bor		24 000	26 000	108,3		
listavci						
bukev	F		63 000	84 000	133,3	
	L		52 000	60 000	115,4	
	H I		46 000	54 000	117,4	
		II		40 000	42 000	105,0
		III		29 000	30 000	103,4
	celulozni les za TIP		23 000	27 000	117,4	
drva - bukev, gaber						
	I. klasa		17 000	20 000	117,6	
	II klasa		15 000	16 000	106,6	
mehki listavci			9 000	10 000	111,1	

Opomba : za hlodovino in droge iglavcev se do 30.4. 1988 priznava 6 000 din dodatka za zimsko delo.

Gozdarski sektor